РЕСПУБЛИКЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН ҮГЛӨӨДЭР УЛААН-ҮДЭДЭ НЭЭГДЭХЭНЬ

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һэз гарана | № 14 (14125) | 1976 оной январиин 18, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

УРАГШАА, ШЭНЭ АМЖАЛТА ТЭЭШЭ!

Үглөөдэр, январиин 19-дэ, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болохонь.

Энэ зүблөөн ехэ дэмбэрэлтэй үедэ зарлагдаба гээшэ. Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект олоннитэ ажалшадай дунда үргэноор, дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Юһэдэхи табан жэлэй туршада ороноймнай арадай ажахын али бүхы һалбаринууд хэр зэргээр хүгжөөб, урагшаа хэр түргэнөөр дабшааб, ямар амжалтанууд туйлагдааб гэжэ проект соо тодорхойгоор, ойлгосотойгоор хэлэгдэһэн гадна, арбадахи табан жэлдэ ямар ехэ зорилгонууд харааалагдажа байһан тухайнь эли тодоор зурагдана.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар удаан болзор соо хараалагдаһан программа хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Арадай ажахын энэ шухала һалбарине улам саашань хүгжөөхын тула һайн эрхэ нүхэсэл байгуулагдаа. Хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һуури таһаржагүйгөөр бэхижүүлэгдэжэ байгаа. Табан жэл соо хүдөө ажахыда аяар 131 миллиард түхэриг мүнгэн капитальна хэрэгтэ һомөлогдохоһоо гадна, 1,7 миллион трактор, тэрээнэй 1,1 миллион автомобиль, 15,3 миллиард түхэригэй бусад машина болон техникэ үгтэһэн байна. Колхоз, совхозуудта 300 миллион шахуу тонно минеральна бордоо үгтэһэн байха юм. Совет гүрэнэй зүгһөө иимэ ехэ туһаламжа абаһан социалис хүдөө ажахымнай амжалта түгэлдэрөөр хүгжэхэ ёһоороо хүгжөө бшуу.

Хүдөө ажахы болбол арадай ажахын тон ехэ удха шанартай, тон ехэ үүргэ дүүргэдэг һалбари болоно ха юм. Энэ хадаа промышленностиие түүхэй эдээр, арад зоние — эдеэ хоолой зүйлөөр хангажа байһаниинь элитэ. Арад зониие эдеэ хоолой али бүхы зүйлнүүдээр элбэг дэлбэгээр хангаха, энэ талаар зоной байдал улам бүри һайжаруулха гээшэ хүдөө ажахын хүгжэлтэһөө дулдыдажа байһаниинь мэдээжэ. Тиимэл хадань Совет гүрэмнай, Коммунис партимнай хүдөө ажахые түргэн хүгжөөхэ тухай, хүдөө ажахын үйлэдбэриие ашаг ехэтэй болгохо тухай ехэ анхарал оролдолго гаргана, тэндэ капитальна хэрэгтэ мүнгэ зөөри һомолно, алибаа машина, техникэ болон шухала хэрэгсэлнүүдые ханамжатайгаар зорюулна.

Энэнь манайшье республикын үльгэр жэшээ дээрэһээ тодоор харагдана. Жэшээлхэдэ, табан жэл соо үһанай ба эмхи зургаануудай үйлэдбэриин үндэһэ һуури бэхижүүлхэ хэрэг оруулалсан, имагтал газар һайжаруулгада 82,5 миллион түхэриг гаргашалагдаһан байха юм. Урдахи табан жэлэйхитэй сасуулжа үзэхэдэ, энэнь хоёр дахин шахуу ехэ болоно. Тиихэдэ энэ үе соо манай республикын колхоз, совхозууд 5.840 трактор, 3.930 комбайн, 3.529 автомобиль, хүдөө ажахын бусад машина, техникэ олоор абаһан байна. Иимэ туһаламжын ашаар, юһэдэхи табан жэлэй туршада хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үгэлгэнь ехэ болоо, мал ажалайшье, таряан ажалайшье продукци хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр абтаа, мал ажалай продукци гүрэндэ худалдаха талаар табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Табан жэлэйнгээ түсэб нэрэтэн түрэтэйгөөр дүүргэһэн хүдөө ажахынуудые тоолохо болоо һаа, олон бии. Кабанскын, Сэлэнгын, Хяагтын, Санагын (Захааминай аймаг), «Комсомольский» (Яруунын аймаг), Бодонгуудай (Бэшүүрэй аймаг) совхозууд, Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын, Түнхэнэй аймагай Ленинэй, Бэшүүрэй аймагай Калининэй нэрэмжэтэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозууд мал ажалайшье, газар тарялангайшье продукци абаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ даабаринуудые болзорһоонь урид амжалтатайгаар дүүргэһэн тухайгаа Эхэ орондоо мэдээсэһэн алдартай.

Табан жэлэй олонхи жэлнүүдтэнь саган уларилай муу, шэрүүн хүндэ, ган гасуур байбашье һаань, колхозниигууд, совхозуудай хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэришэдэй үүсхэл оролдолго гаргаһанай, шэн урмаатайгаар ажаллаһанай ашаар, республикамнай мал ажалайшье, таряан ажалайшье продукци гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаа. Энэ үе соо хүдөө ажахымнай үйлэдбэриин хэмжээн хэлбэришэгүйгөөр ходо ургажа байгаа. Юһэдэхи табан жэлэй туршада урдахи табан жэлэй үедэ дунда зэргээр жэл бүхэндэ худалдадагһаа һурагтүй ехэ мяхан, һүн, нооһон, үндэгэн гүрэндэ худалдагдаа. Адууһа малай тоо толгойшье олошорһон, ашаг шэмэньшье ургаа.

Табан жэлэй турша соо республикымнай хүдөө нютагуудта социально-экономическа талаар тон ехэ хубилалтанууд болоо. Тосхон бүхэндэ томо томо шэнэ барилганууд бодоһон. Шэнэ һургуули гү, али больница, соёл культурын байшан гү, али клуб, библиотекэ гэхэ мэтын эмхи зургаануудай баригдаагүй тосхон байхагүй. Илангаяа колхозой али совхозой түб тосхон городойхиһоо дутуугүй шахуу болоһон. Город деревни хоёрой хоорондохи ехэ гол илгаануудай усадхагдажа байһаниинь эндэ элитээр харагдана.

Баһа нэгэ һайн талань юуб гэхэдэ, табан жэлэй туршада колхоз, совхозуудта эрхим бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэд олоор урган гаранхай. Механизаторнууд ба кукурузашад, хонишод ба һаалишад, шубуушад ба гахайшад—эдэ бүгэдээ мүнөө үеын ёһотой мэргэжэлтэд, ажалай баатарнууд, табан жэлэй түрүүшүүл болоно бшуу. Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ, эдэ түрүүшүүл олоороо ерэнхэй. Тэрэшэлэн эндэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партиина хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд сугларжа, 1975 оной дүнгүүд тухай, 1976 ондо арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд тухай хөөрэлдэхэ байна.

Арбадахи табан жэлдэ манай республикын хүдөө ажахын урда хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ харюусалгатай, хүндэ зорилгонууд табигдажа байһаниинь лабтай. Ороо таряанай болон үбһэ ногооной, овощ, хартаабхын бүри ехэ ургаса ургуулжа абаха, адууһа малайнгаа тоо толгойе саашадань бүри түргэноор олошоруулха, ашаг шэмэнь дээшэлүүлхэ, адууһа малаа алибаа тэжээлээр бүрин хүсэдөөр хангаха гээшэ шухалын шухала зорилго болоно. Эдэ зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ зэргэтэй.

Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшадта шэнэ амжалта хүсэе!

КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, облсовпрофто, ВЛКСМ-эй обкомдо

1975 ОНДО ГАЗАР ТАРЯАЛАНГАЙ БОЛОН МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ АБАЛГА БА ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАЛГЫЕ ЕХЭДХЭХЭ ТАЛААР ОТДЕЛЕНИ, БРИГАДА, УЧАСТОК, ЗВЕНО БОЛОН МАЛ АЖАЛАЙ ФЕРМЭНҮҮДЭЙ КОЛЛЕКТИВҮҮДЭЙ БҮХЭРОССИН СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

Отделени, бригада, участок, звено болон мал ажалай фермэнүүдэй коллективүүдэй дунда 1975 ондо дэлгэрһэн Бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй обкомой бюро, БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет, облсовпроф болон ВЛКСМ-эй обком хаража үзөөд, тусхай тогтоол абаба.

Үйлэдбэриин коллективүүдые шагнахын тула 27.700 түхэриг, тэрэнэй 4.000 түхэригыень отделенинүүдэй, фермэнүүдэй, бригада болон звенонуудай коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые шагнахада гаргашалха гэжэ шиидхээ.

1.000 түхэригэй мүнгэн шан эдэ отделени, фермэ, бригада болон звенонуудай коллективүүдтэ олгохо:

Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын совхозой 2-дохи отделенидэ (эрхилэгшэнь Ц-Д. Д. Дубшанов); Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой Быковский отделенидэ (эрхилэгшэнь П. П. Ерофеевский); Зэдын аймагай Борьёогой совхозой тракторна бригадада (бригадир И. И. Шарапов); Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой тракторна бригадада (бригадир М. К. Антонов); Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой тракторна бригадада (бригадир М. П. Сороковиков); Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой һү һаалиин фермэдэ (даагшань Ц. Э. Жигмитов); Хориин аймагай Дээдэ-Тайлсын совхозой һү һаалиин фермэдэ (даагшань В. И. Борисова); Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һү һаалиин фермэдэ (даагшань Ц. Ш. Очирова); Хяагтын аймагай «Пограничный» совхозой гахайн фермэдэ (даагшань Я. И. Лазарев); Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой гахайн фермэдэ (даагшань М. С. Ревенский); Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой нугаһа шахан таргалуулдаг бригадада (бригадир И. И. Гусев); Улаан-Удын шубуунай фабрикын бригадада (бригадир О. Н. Павлов).

700 түхэригэй мүнгэн шан эдэнэртэ олгохо:

Хурамхаанай аймагай Хурамхаанай совхозой лугомелиоративна отрядта (бригадир Н. С. Зверьков); Охин-Булагай совхозой лугомелиоративна отрядта (бригадир С-П. Судомойкин); Хориин аймагай Хориин совхозой хонин ажалай фермэдэ (даагшань К. В. Цыденов); Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишодой бригадада (ахалагша хонишон Г-С. Г. Цыремпилова); Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонин ажалай фермэдэ (даагшань А. Х. Раднаев); Захааминай аймагай Ёнгорбойн совхозой куузику ургуулагшадай звенодо (звеное даагша Т. А. Будаев); Хяагтын аймагай «Родина» колхозой куузику ургуулагшадай звенодо (звеное даагша Т. Н. Власова); Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой овощ ургуулагшадай звенодо (звеное даагша К. М. Варфоломеев), Ивалгын ОПХ-гай овощ ургуулагшадай звенодо (звеное даагша Л. Б. Дымбрынова).

600 түхэригэй мүнгэн шан эдэ отделени, фермэ болон звенонуудай коллективүүдтэ олгохо:

Зэдын аймагай «Мир» колхозой кукурузашадай звенодо (звеное даагша Д. Д. Цыденов); Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой кукурузашадай звенодо (звеное даагша Ц.-Ж. О. Цыдыптаров); Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой хартаабхашадай звенодо (звеное даагша Н. В. Усольцев); Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хартаабхашадай звенодо (звеное даагша М. П. Ковалев). Зэдын аймагай Борьёогой совхозой хонишодой бригадада (ахалагша хонишон В. Г. Базаров); Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой хонишодой бригадада (ахалагша хонишон В. И. Эпова); Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой хонишодой бригадада (ахалагша хонишон А. М. Акулов); Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишодой бригадада (ахалагша хонишон Ц-Д. Ц. Доржиев); Улаан-Үдын аймагай «Байкал» племхозой хонишодой бригадада (ахалагша хонишон Б. С. Цыренов).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

СУУТА ХОНИШОН—СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАТ

Коммунис партиин XXV съездын делегат Цыпилма Булатовна Цыденова хонин ажалда хори гаран жэл хүдэлжэ байна. Тэрэнэйнь 15 жэлые эхэ хониной отарада хүдэлөө. Тиихэ зуураа баян дүршэлтэй болоо, ажалай үндэр амжалтануудыешье туйлаа. Хонишоноор хүдэлһэн эдэ бүхы жэлнүүдтэ Цыпилма Булатовна даалгабарита түсэбүүдээ, абаһан уялгануудаа һэтэл амжалтатай дүүргэжэ ябаа. Жэшээнь, үнгэрэгшэ юһэдэхи табан жэл соо тэрэнэй отара түсэбэй ёһоор 2.287 хурьга абажа түлжүүлхэ һаа, 2.830 хурьга томо болгожо, совхозойнгоо һүрэгтэ ниилүүлээ. Тэрэшэлэн эхэһээнь һалгааха болотор хурьгадай шэгнүүр нэмээхэ, хонидһоо нооһо абаха табан жэлэй түсэбшье үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүнөө түрүү хонишон арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалха гэжэ КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ уялга абаад, хүдэлжэ байна.

Хонидой олоороо эхирлэхын тула тэдэниие эгээл таарамжатай саг болзортонь искусственна аргаар үрэжүүлхэдэ һайн гэжэ Булатовна мэдэдэг болонхой. Тиимэһээ хурьгадһаа таһалагдаһанайнь һүүлээр хонидоо һайн бэлшээридэ адуулхые оролдоно. Илангаяа июль август һарануудта хонидынь үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы болотор адуулагдадаг байна. Таряа хуряаһанай һүүлээр полидо гаргагдадаг ааб даа. Ихэдээ үрэжүүлэгдэжэ эхилхэ үедэнь хонидоо тарган тобир байлгаха гэжэ оролдоно гээшэ. Цыденова хони үрэжүүлгэдэ тон ехээр анхарал хандуулна. Энэ шухала хэрэгые ондоо хүндэ найдадаггүй, харин өөрөө хэдэг байна. Тиихэдээ тон таарама болзор соонь хонидоо үрэжүүлжэ үрдихые оролдоно. Энэ болзорһоо хэдэн хоногоор урда хойно хэгдэбэл, үрэжүүлгын шанар эрид муудана. Цыпилма бүхы отараяа 20—22 хоног соо үрэжүүлжэ үрдинэ. Түрүү хонишон түл абалгадаа баһал һайн бэлэдхэлтэй байдаг.

һая гараһан хурьга тэрэ доронь эхэдэнь долёолгоод, уурагынь хүхүүлбэл, хонидой хурьгадаа голохо ушар үсөөрнэ. Эхирлэһэн хонидой хурьгадта ехэ анхарал хандуулна. Заримдаа хоёр хурьга садхааха һүгүй хонид байна. Тиихэдэнь нэгэ хурьгыень ехэ һүтэй хонидто абхуулха хэрэгтэй. Түл абалгын һүүлээр хонидоо һайн рациондо табина. Тиигэхэдэ хонид тобир, тарганууд, ехэ һүтэй зандаа үлэнэ.

Хурьгадые эдеэлүүлгэдэ баһал ехэ оролдосо, хинамжа хэрэгтэй. Түрүүшын арбаад үдэр эхэтэеэ байлгагдана. Һүүлээрнь шэмэтэй элдэб тэжээл эдюулжэ һургана. Апрелиин тэнгһээ абан, эхэтэйнь хамта дүтын бэлшээридэ гаргагдана. Хонидоо иигэжэ харууһалдагай ашаар Цыпилма Булатовна жэлһээ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга абадаг юм.

ТОБШОХОНООР...

Январиин ян гэмэ хүйтэн боложо, хонишодой ажалда эгээл харюусалгатай үе ерээ. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишод, зуутан — Бадмажап Очиров, Шираб Бальчинов, Ленхобо Балданов гэгшэдэй эрхилдэг бригаданууд хонидоо тобир тарганаар ондо оруулжа байна.

Эдэ хонишод, зун. намарай үедэ хонидоо хужартай һайн бэлшээридэ, таряанай, ногооной һолоомоной узуурта адуулжа, хонин бүхэнэй амидын шэгнүүрые дунда зэргээр 12 килограммаар нэмээһэн байгаа. Тэдэнэй харууһалтаг хонид хүсэ шадалаа мүнөөшье табяагүй, нэгэшье гарзагүй үбэлжэжэ байна.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

• • •

Улаан-Үдын аймагай «Байкал» учхозой ахалагша хонишон Ц. Ц. Нимбуев нёдондо жэлдэ ехэ амжалтануудые туйлаа һэн. 100 эхэ хонин бүриһөө 131 хурьга абаһан, хонин бүриин 5,4 килограмм нооһо хайшалһан юм.

Мүнөө нүхэр Нимбуев Арсаланова нүхэртэйгөө хамта партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ шиидэнхэй.

Д. БАЛДАНОВ.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮН

ЗАХААМИН — ЯРУУНА

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН ЮҺЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ 1975 ОНОЙ, ДҮҮРГЭЛТЭ

	Захааминай аймаг	Яруунын аймаг
Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха 9-дэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)		
Орооһо таряан	28,5	25,8
Хартаабха	113,4	36
Овощ	115,6	79,7
Мяхан	103,6	99,1
Һүн	108,6	102,4
Нооһон	102,9	102,5
Үндэгэн	122,3	116
Энэ талаар 1975 оной түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр):		
Орооһо таряан	1,0	61
Хартаабха	131	61
Овощ	122	123
Мяхан	100,5	101
Һүн	104	93
Нооһон	105	108
1975 ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр абтаһан ургаса (центнерээр):		
Орооһо таряан	11,5	7,3
Хартаабха	68	37
Намарай паар	91	68
Үрэһэ хаалга (процентээр):		
Орооһо таряанай	69	52
Хартаабхын	52	47
Тэжээл бэлэдхэлгэ:		
Үбһэн	119	52
Сенаж	65	7
Корнеплод	39	4
Силос	89	64
Ногооной гурил	—	41
Набшаһата тэжээл	141	55
Трактор бүхэнөөр хэгдэһэн хүдэлмэри (эталонно гектараар)	609	622
МАЛ АЖАЛ		
Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)	1620	1715
Хонин бүриһөө абтаһан нооһон (килограммаар)	2,6	2,9
Эхэ малай 100 толгой бүриһөө түлжүүлэгдэһэниинь:		
Тугал	68	56
Хурьган	75	70
Поршоонхо	—	1050
Малай тоо олошоруулха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр):		
Үхэр	100,3	97
тэрэ тоодо үнеэд	98	88
Хонид	100,[illegible]	99,7
Гахай	—	7
Адуу морид	98	88

Республикымнай эгээн баруун, зүүн талын хоёр аймагай ажалшад хоорондоо мүрысэдэг болоһоор үниинэй. Бэе бэеһээ хэды холо байбашье, эндэхи хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл хоорондоо ябалсадаг, мүрысөөнэйнгөө дүн шалгалсадаг, уран һайханаи бэлигтэйшүүлшье айлшалалсадаг заншалтай болонхой.

Аймагуудай хүдөө ажахын үйлэдбэриин 1975 оной, мүн юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын гол дүнгүүдыень гаргажа үзэхэдэ, энэ мүрысөөндэ Захааминай аймагай ажахынууд эрхимлэжэ гараба. Тус аймагай ажахынууд гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха үнгэрһэн табан жэлэйнгээ, 1975 онойнгоо түсэбые орооһо таряанһаа бэшээрнь амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Наймадахи табан жэлэйхитэй сасуулжа үзэхэдэ, мяха абалгаяа энэ аймаг 52,1 процентээр, Яруунын аймаг — 33 процентээр ехэ болгоһон байна. Зүгөөр эдэ хоёр аймагай ажахынуудай һаажа абаһан һүнэй хэмжээн урдахи табан жэлэйхиһээ доогуур байшоо.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбһөө үлүүлэн тушаагдаһаниинь: Захааминай аймаг — — 661 тонно мяхан, 1640 тонно һүн, 234 центнер нооһон, 6 мянган үндэгэн; Яруунын аймаг — 952 тонно һүн, 571 центнер нооһон, 116 мянган үндэгэн.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада, тэрэ тоодо 1975 ондо Захааминай аймагта сабшалан, таряалан һайжаруулха, ургаса ехэтэй куузику, олон жэлэй ногоо тарилгые ургадхахэ талаар ехэ юумэн хэгдээ. Энээнэй ашаар сабшалангай, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса нилээд дээшэлжэ, ниитынгээ адууһа малые үбһэ, тэжээлээр урдынхиһаа һайнаар хангадаг болоо. Энэ талаар Яруунын аймагай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд мүрысэдэг аймагайхидһаан үльгэр жэшээ абамаар түй дүршэлыень хэрэглэмээр байгаа гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, Захааминай аймагай ажахынууд гансахан 9-дэхи табан жэлэй туршада 5022 гектар сабшалангаа үндэһөөрнь һайжаруулжа, олон жэлэй ногоо тарилсаһан жэшээтэй. Энэнь бүхы сабшалангайнь 22 процент болоно. Иигэжэ һайжаруулагдаһан сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер үбһэн абтана. Энэ талаар Хамниин, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозууд түрүү зэргэдэ ябана.

1975 ондо Захааминай аймагай ажахынуудай таряалан, сабшалан дээрээ 73,3 мянган тонно шэбхэ гаргаад байхада, яруунынхид оройдоо 52,2 мянган тонно зөөгөө. Тиигэжэ захааминайхид шэбхэ гаргаха түсэбөө 119 процент, яруунынхид — 58 процент дүүргээ бшуу.

Сотордомо дохёо

ҮНЕЭДЭЙ ҮСӨӨНЬӨӨ УЛАМЖАЛАА

Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхоз гүрэндэ һү тушааха юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб бүхыдэнь дүүргэбэшье, һү һаалгаар аяар 9.000 центнерээр хүсэлдүүлээгүй. Тиихэдэ гансахан 1975 оной хугасаа соо түсэбөөр хараалагдаһанһаа 800 центнерээр бага һүн һаагдаһан, эды шэнээн гүрэндэ дутуу тушаагдаһан байна.

Саашадаашье энэ ажахыда һү һаалиин дээшэлхэнь бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, үнеэдэйнь тоо олошорногүй. Жэшээнь, 1975 оной январиин 1-нэй мэдээгээр колхоз бүхыдөө 409 үнеэтэй байгаа. 1976 оной январиин 1-дэ 554 үнеэтэй байха түсэбтэй. Теэд мүнөө арай шамай 460 үнеэтэй гараба. Мүнөө үедэ бүхы үнеэдэйнь оройдоол 260-иинь һаагдажа, сүүдхэдээ 1.600 литр тухай һүн абтана. Иигэжэ үнеэн бүхэнһөө 6 литрһээ халта үлүүтэй һүн һаагдана. Иимэ бага һү һааха мүртөө, тэрэнэйнгээ 83 процентые гүрэндэ тушаана. Гэхэтэй хамта, үхэр бүхэндэ сүүдхэдэ тэжээлэй 6—9 едицицэ тэжээл үгтэнэ. Энээниие эдеэд байхадаа үнеэд 7—10 литр һү үгэхөөр байгаа.

Иимэ байдалай гол шалтагаан гэхэдэ, нэгэдэхеэр, һаалиин үнеэд түсэбөөр хараалагдаһанһаа 120 толгойгоор үсөөн. Хоёрдохёор, үнеэдтэ тэжээл буйлуулагдангүй, хуурайгаар үгтэнэ. Үнгэрэхэдөө колхозой эгээн томо Хужарай фермэдэ һолоомон хэршэгдэнгүй, таряа талхань хуурайгаар үгтэнэ. Энээниие усадхаха талаар фермые даагша А. И. Стрелкова хэмжээ абанагүй. Бүхы фермэнүүдтэнь витамин элбэгтэй тэжээл үгтэнэгүй. Витаминтай тэжээл ехээр бэлэдхэхэ арга Түнхэндэ яһала бии ха юм. Тиихэдэ парай тугалнуудта үнеэнэй үдхэн һүн ехээр уулгагдана. Иигэжэ ехэ һү гаргашалхын орондо искусственна аргаар һү хэдэг боложо, тэрэнээ тугалнуудтаа уулгаа һаань, һү һааха түсэбөө дүүргэхэшье тээшээ дүтэлхэ һэн. Зүгөөр энээн тухай колхозой мэргэжэлтэд хооһон хөөрэлдөөнһөө бэшэ юумэ хэнэгүй.

Дээрэ дурсагдаһан дутуу дунданууды дары түргэн усадхажа шадабал, тус ажахы һү ехээр һааха аргатай болохо һэн. Энээниие колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд анхаралдаа абаг лэ.

И. БОЧКАРЕВ,
зоотехник.

ҮШӨӨ ДАХИН ОНЬҺОЖОРУУЛГА ТУХАЙ

Мүнөө үедэ хүдөө ажахын һалбари бухэнине хүсэд оньһожоруулангүй һү, мяха, нооһо, үндэгэ болон ороц, ороохо таряа ехээр абажа, бэлэдхэхын лашье аргагүй гэшэ. Тиин һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй турша да парти, гүрэн түрэмнай хүдөө ажахын материальна-техническэ бааза бэхижүүлхэ, мүн үргэдхэхэ талаар горитой анхарал хандуулһан ойна. Жэшээлбэл, гансахан манай республикын ажахынууд мүнөө бүхыдөө 8973 трактортай, 3764 автомобильтай, ороохо тарянай 3564 комбайнтай юм. Тиихэдэ газар элдүүрилхэ, тарилга хэхэ, ургаса хуряалха түхеэрэлгэ, оньһон машинануудыень тоолохо болоо һаа, захагүй олон ааб даа. Эдэ бүхы машина техникэ, оньһон түхеэрэлгэнүүд хабарай тарилга, ургаса хуряалгын харюусалгата хүдэлмэринүүдые богонихон болзор соо үнгэргэхэ дүүрэн арга олгохо байна.

Тэрэшэлэн малай гүүртэ, гахайн, шубуунай фермэнүүд, отаранууд энэ хугасаа соо нилээд оньһожоруулагдаа. Гансахан үнгэрһэн табан жэлэй туршада республикымнай фермэнүүд зайн галай элшэ хүсөөр хүдэлгэгдэдэг янза бүриин түхеэрэлгэнүүдээр хангагдажа, бүхы ажалыень комплексно аргаар оньһожоруулхада таарамжатай болоо. Жэшээлбэл, үнгэрһэн табан жэлэй эхиндэ хүдөө ажахын һалбаринуудта хэрэглэгдэһэн электрын элшэ хүсэн хүдэлмэришэн бүхэндэ хубаарилхада 12 киловатт хүртэхөөр гаргашалагдаһан байбал, мүнөө 23,7 киловатт гэхэ гү, али горитойгоор дээшэлээ. Энэ тоо баримта юу харуулнаб гэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай колхоз, совхозуудта малай томо комплекснүүдай улам олоор баригдажа, ашаглагдажа захалһание элишэлнэ. Гансахан нёдондо Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхоздо, Калининай нэрэмжэтэ, Хурамхаанай аймагай Һахалиин, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ совхозуудта 500 үнеэнэй багтаамжатай томо байранууд баригдажа ашаглагдаа. Тиихэдэ Ивалгын ОПХ-да, Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозуудта, «Заречный» совхоздо малай томо комплекснүүд баригдажа дүүрэхэ дүтэлөөд байнхай.

Гадна нёдондо холимог тэжээл бэлэдхэхэ 12 агрегат ногооной витаминтай гурил гаргаха 78 агрегат хүдэлгэгдэжэ, ниитын адууһа малда горитой тэжээл нөөсэлэгдөө. Энэ хугасаа соо илангаяа Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхоздо тодхогдоһон ОКЦ-15 түхэлэй агрегат бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэгдөө гэхэ гү, али бүхыдөө 3500 центнер холимог тэжээл бэлэдхэгдээ. Тиихэдэ Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой АВМ-04 түхэлэй гансахан агрегат эгээл һайнаар ашаглагдажа, аяар 4200 центнер ногооной гурил гаргагдаһан байна. Мүн Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм», Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозуудай агрегадууд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэгдөө гэжэ тэмдэглэлтэй.

Тээмэндэ республикын болон түбэй газетэнүүдтэ тунхаглагдаһан партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект соо «Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые дам саашань хэлбэришэгүйгөөр ехэдхэхэ, энэ үйлэдбэрие материально-техническэ талаарнь бүри һайнаар хангаха. Ажал хүдэлмэридэнь олон янзын оньһото зэбсэгүүдые улам үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, хүдөө ажахые химиин зүйлнүүдээр хангаха, газарайнь үрэжэл бүри һайн болгохо. Наанка, техникын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые улам түргэнөөр хэрэглэжэ байха. Хүдөө ажахын үйлэдбэрие эмхидхэн хүтэлбэрилдэг аргаяа бүри һайн болгохо. Ажахынуудые өөһэд хоорондоо хамжан ажалладаг болгохо, хүдөө ажахы промышленность хоёрой хамтын нэгэдэлнүүд, предприятинуудые байгуулха, тиигэжэ хүдөө ажахые саашадань томодхон, тусхай шэглэлтэй болгохо» гээд сэхэ заагдаһан хай. Энэ хадаа манай механизаторнуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй арбадахи табан жэлдэ бэелүүлхэ хараа түсэб мүн гэжэ хэлэлтэй. Энэ табан жэлэй туршада бидэ хүдөө ажахын һалбаринуудые комплексно аргаар оньһожоруулха хэрэгтэ тон анхаралтайгаар хандадаг болохо гэхэ гү, али энэ асуудалые тон түргэн шиидхэхэ байнабди.

Газар тарялан эрхилэгшэд урда мэтэ хүсэгэ трактор, оньһон түхеэрэлгэ, машинануудаар гаһалгарялагүй хангагдаха юм. Тиин эдэ бүхы техникэ, машинануудаа бүтээсэтэйгээр хүдэлгэхын тула томодхогдоһон бригада, звенонуудые эмхидхэжэ, техническэ харууһа хэхэ стационарна пунктнуудые бариха ба эндэ ажаллахаар бэлиг шадабаритай мэргэжэлтэдые томилхо, диспетчерскэ холбоо байгуулха бологдоно.

Республикын колхоз, совхозуудаар ябажа, шалган харахада, һүүлэй жэлнүүдтэ олохон ажахынуудта даалгагдаһан машина, техникэнь тон муугаар, эзэн бусаар ашаглагдана гэхэ гү, али бии байгаа трактор, техникэнь һайн харууһагүйгөөр 2—3 жэлэй туршада хүдэлгэгдөөд, дахинаа заһабарилагдангүй, голодоһондо гаргагдатараа орхигдоно. Саашадаа иимээр техникэ ашагладаг «гүримгай» эрид томсэжэ, бүтээсыень улам дээшэлүүлхын, мүн олон жэл соо хүдэлгэхын түлөө оролдохо болонобди.

Энэ жэлһээ эхилжэ ажахы бүхэндэ техникэ поли дээрэ тусхай мастер — наладчигуудаар харууһалагдаха байна. Юуб гэхэдэ, иигэжэ техникээ сэхэ поли дээрэнь мэргэжэлтэй механизаторнуудай туһаламжаар харууһалдаг болоходо трактор, комбайн ехээр һаатахагүй, залуушуулые һургажа дүршүүлхэдэ таарамжатай байхаһаа гадна бүтээсэнь эрид дээшэлхэ жэшээтэй. Тиин энэ хүдэлмэри нэн түрүүлэн «Сельхозтехника» нэгэдэлэй предприятинууд ябуулха юм. Мүнөө нэгэдэлэй предприятинууд тракторнуудай техническэ харууһыень хэхээр хэдыхэн ажахытай һаянайл хэлсээ баталжа байна. Тиихэдэ автомобильнуудай техническэ харууһа хэхэ тухай бодомжолоогүй зандаа.

Саашань хэлэхэдэ, малай фермэнүүдые оньһожоруулха талаар ажахы бүхэндэ горитой хүдэлмэри ябуулагдаха юм.

Партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проект соо заагдаһан зорилгонуудые бэелүүлэн, республикымнай колхоз, совхозууд арбадахи табан жэлдэ ажахы гү, али аймаг хоорондын томо комплекснүүдые барижа, һү, мяха абалгаяа улам дээшэлүүлхэ байна. Мүнөө үедэ оронойнмнай промышленность иимэ томо комплекснүүдые оньһожоруулха элдэб янзын түхеэрэлгэ, машинануудаар гүйсэд хангаха дүүрэн арга-тай болонхой. Гэбэшье промышленностиин үгэһэн машина, түхеэрэлгэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ талаар манда нилээд дутагдал ушарһан зандаа. Жэшээлбэл, мүнөө малай томо комплекснүүдай проект олон дутагдалтайгаар, муу шанартайгаар хэгдэжэ, барилгын үедэ зарим проектнүүдыень һэлгэхэ ушар али олон үзэгдэнэ. Энээнһээ боложо томо комплекснүүдай барилга һаатана гэшэ.

Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ совхоздо «Востокгипросовхозстрой» институдай бэлдэһэн проектээр баригдаһан 500 үнеэнэй багтаамжатай томо комплекс ашаглалгада үгтөө бэлэй. Теэд мүнөө энэ комплексын тэжээлэй цех бүхы малыень тэжээлээр хангаха аргагүй байшоо. Угайдхадаа байрань үнеэдтэ тэжээл оньһон аргаар хубаарилжа үгэхын аргагүй, үйтан байшоо.

Энэл аймагай «Искра» колхоздо «Бурятколхозпроект» институдэй проектээр баригдаһан комплекс эгээл бага тракторай орохын аргагүй үйтан үүдэтэйгээр баригдашоо. Иимэрхүү дутагдалнуудые тоолохо болоо һаа, нилээд олон. Эдэ баримтанууд юу элишэлнэб гэхэдэ, томо комплекс бариха проект бэлдэгшэд муу шанартайгаар ажаллажа, ушарһан дутагдалнуудаа дары усадханагүй. Тиимэһээ партиин XXV съездэ зорюулжа гаргаһан проект соогоо КПСС-эй ЦК энэ талаар тон зүб эрилтэ табяа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Үшөө нэгэ анхармаар дутагдалынь юуб гэхэдэ, ашаглалгада тушаагдаһан комплекснүүд барилга, хабсаралтын организацинуудай гэмээр проектээр хараалагдаһан хүсэндөө хүргэгдэнэгүй. Республикымнай ажахынуудай шэнээр баригдаһан малай байра соохи түхеэрэлгэнүүдые «Бурятцелинстрой», «Бурятсельхозмонтаж» трестнүүдэй хабсаргагшадай тусхай подразделенинүүд тодхожо һуулгадаг, бэлэн болгодог юм. Тиин эдэ организацинуудай хэһэн ажалай шанар тон муу байдаг. Олонхи ушарта хэлсээ баталһан колхоз, совхозууд үбэлэй сагта байраар дуталдаһан дээрэһээ хэды муу шанартайгаар баригдаһаншье һаань, байраяа тушаажа абаад, малаа байлгадаг юм. Эгээл энэ үедэ малайнь байрые муу шанартайгаар барижа, досоохи түхеэрэлгэнүүдыень хүсэд тодхосгүйгөө мэдэрһэн дурсагдагша трестнүүдэй хабсаргагшад, барилгашад дахяад ерэжэ, усадхахаар үгэеэ үгэбэшье, тушаагдаһанай данса саарһаяа гартаа оруулбал, бусалтагүй талиндагынь муутай. Энээнһээ боложо колхоз, совхозой шэнээр ашаглагдажа захалһан комплекснүүдтэ нилээд бэрхэшээлнүүд ушаржа, тэндэ ажаллаһан малшад, һаалишадта горитой зоболон, һаад ушаруулна.

Гэхэтэй хамта иимэ томо оньһожоруулагдамал комплекс, фермэнүүдтэ дүршэл шадабаригүй хүнүүд эльгээгдэжэ, малынь түсгаар шэлэгдэнэгүй, мүн техническэ харууһа хэхэ стационарна пунктнуудай байгуулагдаагүй дээрэһээнь һайнаар ашаглагданагүй гэшэ. Комплекс, фермэнүүдтэ ажаллахаар эльгээгдэһэн механизатор заабол дүршэлгүй, журамгүй хүнүүд байдаг. Эдэ бүхы дутагдалнуудһаа уламжалан, горитой ехэ продукци алдагдана бшуу.

Саашадаа республикымнай механизаторнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ушарһан эдэ дутагдалнуудаа дары усадхажа, арбадахи табан жэлдэ хараалагдаһан зорилгоёо сүм бэелүүлхын түлөө бии хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй.

В. ЖЕЛЕЗНЯКОВ.
Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо.

ПАРТИИН ТҮСЭБ — арадай хэрэг

Партиин XXV съездэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976-1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэлгэ

МОДОШОД ЗҮБШЭНЭ, ДУРАДХАНА

Манай леспромхозой коллектив партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан, «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэжэ, һанал бодолнуудаа андалдан хөөрэлдэжэ байна.

Бүхы модошоднай энэ проектые үнэн зүрхэнһөө һайшаана гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхээр. Участок, пункт, бригадануудта үнгэргэгдэһэн коллективүүдэй суглаанууд дээрэ түүхэтэ удха шанартай энэ проект һайшаагдана.

Коммунис парти оронойнгоо экономико хүгжөөн бэхижүүлхэ, арад зоной материальна байдал һайжаруулха, культурна эрилтыень хангаха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулна. Арбадахи табан жэлэй туршада арадай ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдые тодорхойлходоо, эдэ асуудалнуудта дахинаа гол анхарал хандуулагдаа.

Парти, правительствын анхаралда харюу болгон, модошод юһэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабарие болзорһоонь холо урид дүүргэхые оролдоо. Энээнэй ашаар манай коллектив модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ, продукци худалдаха табан жэлэй түсэбые декабриин 20-до дүүргэөд, түсэбһөө гадуур 70 мянган кубометр модо шэрэһэн байна.

Мүн продукци худалдаха түсэб холо үлүүлэгдөө. Табан жэлэй һүүлшын 1975 оной түсэб үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Модошод партиин ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэхэдээ, һанамжа, дурадхалаа хэлэнэ. Даажа абаһан ажалай түлөө хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ гэһэн эрилтые манай коллектив үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэнэ.

Үнэхөөрөө зарим хүдэлмэришэдэй ажалда хайхарамжагүйгөөр хандаһан ушарһаа бүхы коллективэй хэрэг бага бэшэ гэдэргэ татагдана гэжэ мэдээжэ. Модошод иимэ хүнүүдтэ саашадаа шанга эрилтэ табиха тухай хөөрэлдөө.

— Шэнэ табан жэлдэ дүүргэхэ зорилгомнай ехэ,— гэжэ модо бэлэдхэлэй бага комплексно бригадые даагша В. Марковец суглаан дээрэ мэдүүлээ.— Модошон бүхэнэй һайнаар ажаллаа хада, энэ зорилго дүүргэгдэхэ байна. Тиимэһээ хүн бүхэн бэедээ харюусалгатайгаар, эрилтэ ехэтэйгээр, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөөшье иимэ эрилтэтэйгээр хандаха ёһотой. Ажалай журам эбдэхэ ябадалтай эрид тэмсэхэ болонобди.

Энэ бригадирай хэлэһэн үгэнүүдые модо хюреөдэгшэ В. Дандаров, модо шэрэдэг автомашинын жолоошон В. Гагарин дэмжэлэн байна. Тэдэнэр өөрынгөө уялга һайнаар дүүргэхыень бусад нүхэдөө уряалжа, партиин XXV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тушаа тэмдэглээ.

Съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаха тухайгаа модошод мэдүүлбэ. Жэлэй түрүүшын кварталай туршада 112 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ даабаряа болзорһоонь урид, съездын нээгдэхэ үдэр болотор дүүргэхэ гэжэ модошод шиидээ. Энэ уялгаяа дүүргэхын тула ажалай вахтада жагсаһан, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байна.

Леспромхозой модошод, коммунистнууд партиин ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсээд, урдаа тодорхой зорилго табиба. Бригада, участок, пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэ шадалые шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалда зорюулха, арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ гэжэ тэдэнэр хараалаа. Тиихэдээ ажалай бүтээсые бүхы аргаар дээшэлүүлхэ, алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэхэ тухай зүбшэн хэлсээ.

Хүдэлмэришэн бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ, даабаряа халаан, һара бүхэндэ дүүргэхэ эрилтэ бүхы хүдэлмэришэдэй урда табиха гэжэ модошоднай шиидэһэн байна.

С. ВШИВКОВ.
Баргажанай леспромхозой хүдэлмэрилэгшэ.

ХОРИИН АЙМАГТА

ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭБЭ

Хориин совхозой Улаан-Одоной һаалиин фермын һаалишад гүрэндэ һү тушаалгын эршэ һуларуулангүй, үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэб 115,6 процент дүүргэбэ. 2.800 центнер һүн түсэбэй ёһоор гушаагдаха байбал, тоһоной заводто 3 237 центнер оруулагдаһан байна. Һаалишад Д. Базарова, Д. Цыжипова гэгшэд энээндэ хубитаяа эгээл ехээр оруулаа. Һаалишан Д. Базарова жэл соо 460 центнер һү һааха уялгатай һаа, 473 центнер гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 2.366 килограмм һү һаагаа.

ШЭНЭ УЯЛГАНУУД

Хүрбын совхозой овощ ургуулагша Афанасий Савельевич Иванов үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө 201,8 центнер овощ, 410 центнер куузику хуряажа абаа һэн. Партиин XXV съездэ КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проектдэ харюу болгон Афанасий Савельевич байгша ондо даажа абаһан талмай дээрэһээ 1.300 центнер хартаабха, 1.410 центнер овощ, 12.000 центнер куузику хуряаха гэжэ шиидээ.

ХОЕРДОХИ КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБӨӨР

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Манай совхозой малшад, хонишод партиин 25-дахи съездын хүндэлэлэй вахтада жагсан. Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, ажалайнгаа эршэ шангадхана. Жэшээнь, үхэр адуулагша Владимир Кутюмов 260 буруу намарһаа хойшо шадамар мэрхээр шахан таргалуулаад, гүрэндэ тушаагаа. Тиихэдээ хашараг бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 320—330 килограммда хүргэһэн байна.

Тиигэжэ совхознай гүрэндэ мяха тушааха 1976 оной 1-дэхи кварталай түсэб мүнөө үлүүлэн дүүргэө. Бүхыдөө 650 центнер мяха худалдаха һаа, тэрэнээ 1002 центнертэ хүргөө.

Ажахымнай эхэ хонидой 14 отарада түл абтажа эхилээ. Энэ шухала кампани бүхы отаранuудта эмхитэйгээр ябажа байна. Хонишоднай үбэлжэлгэдөө, хурьга абалгадаа һайн бэлэдхэлтэй ерээ. Ахалагша хонишод Леонид Краснопеев, Дорофей Рассадин, Иннокентий Машанов гэгшэд түл абалгадаа илангаяа һайн бэлэдхэлтэй ерэһэн байна. Эдэнэрэйл отарада хурьгад түрүүлжэ гараа.

Мүнөө совхоздо бүхыдөө 600 гаран хурьгач абтаад байна. Иигээд лэ хурьгадай олоороо «адхарха» саг ерэхэнь. Тэрээндээ манай хонишод бэеэ зэһэнхэй.

А. АНДРЕЕВ
Дээдэ-Тайлсын совхозой ахамад зоотехник.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

3000-һаа 5000 ХҮРЭТЭР

1970 ондо үнеэн бүрһөө 3000 килограммһаа дээшэ һү һааһан һаалишад республика соо оройдоол 14 хүн байгаа. Тэдэнэй тсодо Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина оролсоо бэлэй. Харин мүнөө тэды шэнээн һү аяар 71 һаалишад һаана. Тиихэдэ Надежда Лазаревна бүришье урагшаа дабшан гараа. 5000 килограммһаа дээшэ һү һаадаг болоо. Иимэ ехэ амжалта Тадвашкинада өөрөө ерээгүй. Энэ хадаа туйлай ехэ оролдосо, тэмсэлэй, ажалай аша үрэ гээшэ.

Нүхэр Тадвашкина һаалишанаар хүдэлһэн сагһаа хойшо нэгэшье үнеэ һубайруулжа үзөөгүй. Юуб гэхэдэ, үнеэн бүхэнэйнгөө ототой болоһыень алдангүй адаглажа, тэрэ доронь искусственна аргаар үрэжүүлгэ хүүлэдэг байна. Хоёрдохи шухала юумэн гэхэдэ, түрэхэ үнеэдээ саг болзор соонь шэргээжэ, тэдэнээ амаруулна. Тиихын тула тугаллахын урда тээ 50—60 хоног үнеэдээ һаахаяа бэлидог. Түрүүшээр үдэрэй гурба дахин һаадаг һаа, хоёр дахин һаана, арбаад хоног үнгэрөөд байхада үдэрэй нэгэ һаана, саашадаа 6 хоног үнгэрхэдэ нэгэ неделиин турша соо үдэр алгадаад һаана. Энэ үедэ тугаллаха үнеэдэй рационһоо нэн түрүүн тарья талханай зүйл, һүүлдэнь силос гаргагдажа, гансал үбһэн үгтэнэ. Тугаллаһанайнь һүүлээр шэмэтэ тэжээл дахяад үгэнэ.

Түрүүшыхээ тугаллаһан гунжадые хүсэд һайса һаалгажа һургахын тула Надежда Лазаревна ехэ анхарал хандуулдаг юм. Гунжадай тугаллахаһаа 2—3 һара урид тэдэние бэлдэжэ захална. Нэн түрүүн бусад үнеэдтэй хамта уяанда байлгажа һургана. Һайн рациондо табина. Үдэрэй 2—3 дахин дэлэндэнь массаж хэнэ. Иигэжэ бэлдэгдэһэн гунжад һаалгажа эхилһэн түрүүшынгээ жэлдэ 3500 килограмм хүрэтэр һү үгэдэг байна. Үнеэд болон гунжадай тугаллаһанай һүүлээр тэдэнээ 2—3 неделиин туршада хүсэд рациондо оруулна. Тиихэдэнь һү һаалинь нэгэ жэгдэ дээшэлнэ. Жэшээнь, Тадвашкина һаалиин үнеэн бүхэндэ үбһэ 2, зеленко 1, һолоомо 3, силос 50, холимол тэжээл 5 килограмм үгэнэ. Энэнь тэжээлэй 15,2 единицэ болоно. Белогой дута... мочевинэ үгэжэ хүсэлдүүлнэ. Эд... лээ үдэр соо бага багаар аад, дахин таһалжа үгэнэ. Тиихэдэнь үнеэ... нииень дууһан эдижэ шадана. Үнеэдэй ... галлаһанай һүүлээр түрүүшын 7—10 ... тэдэнээ үдэрэй 4 дахин һаана. Һүүлд... һаажа ороно. Үнеэн бүхэнөө шадамар... һаажа, ехэ һү суглуулха шухала. Тии... нүхэр Тадвашкина нэн түрүүн хату... лэнтэй үнеэдээ түрүүн һаажа, гараа ... Удаань тон хатуу дэлэнтэй үнеэдээ һаа... хэдэнь гарынь шаланагүй. Эгээн һүүлд... һаагдадаг үнеэдтээ ороно. Үнеэдээ нэ... эдеэлүүлхэ, һааха гэшэ тон шухала г... дежда Лазаревна тоолоно. Түрүү һаа... дүй дүршэлдэ бусад һаалишадай ойлго... хаар орёо оньһон юумэн үгы. Тиимэһ... нэй дүй дүршэл халан абаһан һаалиша... өөрһөөнь бага бэшэ һү һаана.

ЭРХИМЭЭР ХҮДЭЛХЫЕ УРЯАЛБА

«Сельхозтехникын» Улаан-Үдын отделениин коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэб бүхэли һараар урид дүүргэһэн амжалтатай. Үнгэрһэн түгэсхэхы жэлэй валова продукци гаргаха түсэб 108,5 процент, продукци худалдаха — 113,4 процент дүүргэһэн байха юм.

Партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проект зүбшэн хэлсэхэ, һайшаан дэмжэхэ зуураа, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй гүрэнэй түсэбтэ даабарие болзорһоонь уридшалан дүүргэхын түлөө энэ коллектив дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаба. Тиихэдээ заһабарилгын мастерскойн гаргадаг продукцие 103,2 процент хүрэтэр, автотранспортын — 119,2 процент, техническэ хангалгын станции — 131 процент, товарай эрьелтые — 109,6 процент хүрэтэр ехэ болгохо гэжэ шиидэбэ. Шанар һайнтай продукци гаргаха, бүтээһэн продукцинга өөрынь үнэ сэнгые 0,7 процентээр хямдаруулха зорилго табяа.

Иимэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, хоорондоо мүрысэн хүдэлхыень уряалан, энэ отделениин коллектив аймагайнгаа промышленна бүхы предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаба.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

Хурамхаанай совхозой Доодо-Хурамхаанай һаалиин гүүртэдэ бүхыдөө 17 һаалишан ажалладаг юм. Энэ коллектив нёдондочой зуун һү һааха юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэһэн юм. Дурсагдагша фермэдэ бүхы ажалынь оньһожоруулагданхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ тус гүүртын коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын энэ жэлдэ бүри ехээр һү һаахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гүүртын һаалишад Т. Нечкина, М. Тэлина, Г. Елтунова, Д. Гатапова улаан булан соогоо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЁҺО ЗАНША... БАЯЖУУЛХ...

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хүдөө ажахын талаар габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо:

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ГАБЬЯАТА МЕХАНИЗАТОР

Балданов Борис Юндуновичта — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын уһалууриин түхеэрэлгэнүүдэй управлениин скреперэй машинист.

Болонев Пётр Галактионовичто — «Бурсельхозмонтаж» трестын Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын хабсаргагшадай бригадын бригадир.

Болотов Иннокентий Францевичта — «Бурводстрой» трестын Хориин оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын бульдозерой машинист.

Власов Яков Минзевичта — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой механизатор.

Воронов Даниил Емельяновичта — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой механизатор.

Гусляков Лазарь Агафоновичто — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой механизатор.

Жамсаранова Цырендыжит Дармаевнада — Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой механизатор.

Клеменин Валентин Герасимовичта — Кабанскын аймагай Байгалай совхозой тракторна бригадын бригадир.

Козулин Фёдор Ивановичта — Баргажанай аймагай Бодоной совхозой механизатор.

Осеев Николай Дормидоновичто — Вэшүүрэй аймагай «Сибирь» совхозой механизатор.

Патрахин Леонид Стефановичта — Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор.

Тулбуреев Бальжинима Будажаповичта — Хяагтын аймагай Алтайн совхозой механизатор.

Турпанов Борис Дмитриевичтэ — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор.

Хлыстов Константин Сидоровичтэ — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой хартаабха ургуулагшадай звеногой звеньевой.

Шараев Сырен-Доржо Лопсоновичто — Түнхэнэй аймагай Саянай совхозой механизатор.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА МАЛШАН

Афанасьев Клим Тимофеевичтэ — Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой үнэй фермые даагша.

Балыбердина Агния Михайловнада — Улаан-Үдын шубуунай фабрикын шубуу шан.

Брылев Мирон Алемпьевичтэ — Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Будаева Нина Ванчиковнада — Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Гонжипов Будажап Шаракшановичта — Захааминай аймагай Далахайн совхозой мал адуулагша.

Гындунова Янжима Самбуевнада — Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой тугалшан.

Жамбалов Пунцык Жалсановичта — Хориин аймагай Анаагай совхозой ахалагша хонишон.

Лобыцина Мария Ивановнада — Прибайкалиин аймагай «Зырянский» совхозой һаалишан.

Орлова Таисия Константиновнада — Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой гахайшан.

Пансалов Гомбо Цагбаевичта — Зэдын аймагай «Мир» колхозой ахалагша хонишон.

Пиртанова Очирма Шагжиевнада — Баргажанай аймагай Уланай колхозой һаалишан.

Ринчинова Хамажан Сахаровнада — Яруунын аймагай Комсомольскии совхозой мал адуулагша.

Эрдынеев Цырендоржо Бурнушкиевичта — Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР

Максимов Виктор Ильичтэ — «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Улаан-Үдын отделениин эрхилэгшэ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА АГРОНОМ

Зайцев Иван Петровичто Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахамад агроном.

Калашникова Евдокия Васильевнада — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой элитнэ үрэһэ хүрэнгын ажахые даагша.

Козлов Иван Мартьяновичта — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой ахамад агроном.

Павлов Кирилл Евдокимовичта — Вэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном.

Холбоев Александр Мэжитовичтэ — Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ЗООТЕХНИК

Самбуев Байкал Цыреновичтэ — Захааминай аймагай Санагын совхозой ахамад зоотехник.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ВЕТЕРИНАРНА ВРАЧ

Хайдукова Любовь Михайловнада — Хориин аймагай Хориин шубуу үсхэбэрилгын инкубаторна станциин ахамад ветеринарна врач.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА МЕЛИОРАТОР

Башкуев Борис Николаевичта — Сэлэнгын аймагай уһалууриин түхеэрэлгэнүүдэй управлениин начальник.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной январиин 16.

«ҮБЭЛЭЙ **очерк** ҺҮНИИН УТАХАНДА...»

БАГА БАЛШАР ябахадаа, үшөө һургуулиин һурагша байхадаа сээжэлдэһэн тэрэ шүлэгөө Цыбикдоржо мүнөөшье болотор мартадаггүй. Хонидойнгоо хурьгалжа эхилхэдэ, һүни бүхэниие үргэһэ нойргүй шахуугаар үнгэргэхэ зуураа, тэрэ холын үдэрнүүдэй зурагуудые нюдэндөө эли тодоор харадандал болодог...

Дайнай түлэг үе бэлэй. «Комсомол» колхоздо һаалишанаар ажалладаг эжынгээ дааража абаһан тугаллаха үнеэдые һүни бүхэндэ эрьедэг һэн.

Шара тооһоор бурьяжа байһан ханхинама жабартай үбэлэй һүни газаа гарахадань, оройгүй гүнзэгы огторгойн одо мүшэд үндэр гэгээн үһээдэ няалдашаһан мэтэй бутархайнуудай электрын гэрэлдэ ялалзаһан мэтээр ониб-аниб эмнилдэн:

— Хүбүү аан хаана ошохошниб? — гэжэ асууһаншуугаар тэнгэриин оройгүй манхан сооһоо аржылдан шэртэгшэ бэлэй. «Хэзээ туталлажа, намайе амаруулха үнеэн бэ?» — гэжэ хашарантаһан хүбүүн хонин арһан дэгэлэйнгээ заха руу орошон алдатараа бэгзышоод, үнеэдэй байра тээшэ сарья саһан харгыгаар тостосхон алхалдаг һэн. Эгээл нигэжэ ябахадаа, һая сээжэлдэһэн шүлэгөө шангаар уншадаг бэлэй:

Үбэлэй һүниин утаханда
Харажал хэбтэнэб
сонхоороо.
Сэлмэг тэнгэриин сээжэндэ
Һара тамарна һажангяар.

...Тэрэ саг үни үнгэрэн ошоо. Тиибэшье дайнай үеын, тэрэнэй һүүлээрхи ширүүн жэлнүүдэй мартагдашагүй сараа, тэмдэг Цыбикдоржын үетэнэй сэдьхэл зүрхэн соо үлөө. Цыбикдоржо хүбүүн хара багаһаа хойшо ажалай амта, зүһэм шэлээмэнэй, түхэриг мүнгэнэй сэнгые мэдэхэ болоһон байха.

Харин мүнөө дүшэ гараһан Цыбикдоржо һүни бүхэндэ халуун хүнжэлһөө бодожо, хурьгалха хонидые эрьен харахаяа гэртэһээ гарана.

Газаа жабартай. Сэлмэг. Тэнгэридэ яларһан һарын туяа соо одо мүшэдшье еноор харагданагүй. Хаанашьеб холо Ямаан буусада гү, али Сандагай гарасын отарада гү — нохойнууд ёр-яр хусалдана.

Эгээл нигэжэ, хүйтэн жабартай агаарые сээжэ дүүрэн һорожо, үурал баатар амилжа, одо мүшэгэй, ялагар һаратай огторгойе шэртэн хаража ябахадаа, Цыбикдоржо тэрэ бага наһанайнгаа шүлэгые һанаад орхино:

Номгон ноярсоһон хадаяа,
Нэлэнхы сайгаа талаяа
Манажа хаража хоноһон
Малагар һара һаруулхан.

Хониной хашаа руу Цыбикдоржо орожо ябахадаа, урдаһаань үлеэһэн шэбхын үнэр унхидажа, хүн сагаан амитадай дулаахан амиие нюур дээрээ мэдэрхэдээ, бага наһанһаа хойшо мал адуутантай танил, малша угтан байһанаа дахин дахин ойлгоно. Зүб даа. Багаһаа хойшо үхэр адуулаа. Адуу маллаашье. Үнеэ һаагаашье. Эмнигүүдые һургаашье. Булад хүлэгэн жолоо һайса адхаа. Харин мүнөө.

ЦЫБИКДОРЖО БУДАЕВ механизатораар ажалладаг байгаа. Эгээл тэрэ үедэ Цыбикдоржын үетэн хонишод болоод эхилээ һэн. Тэд наһаараашье хони адуулжа, хурьгалуулжа үзөөгүй хүндэ нэгэ тиимэшэг, аймшагтай шэнги бэлэй.

Хонишон болоод, отара дааажа абаха түхайгаа Бальжит нүхэртэеө Цыбикдоржын түрүүн хэлэхэдэ, тэрэнь ба баһал маргаа һэн. Бальжидыншье баһал һаалишан байһан, хониной хажуудашье ошожо үзөөгүй шахуу һэн.

Һүүлэй һүүлдэ тэдэнэр шиидээ һэн. Нэгэ отара хони тушаажа абаад, Ямаан бууса гэжэ газарта нүүжэ ошоо бэлэй.

Тэрэ гэһээр наиман жэл үнгэршэбэ. Буурал сагаан жабартай үбэлэй олон һүнинүүдые үргэһэ нойргүйгөөр үнгэргөө. Эхэһээ һаяхан гараһан нарай хурьгадай шэнгэхэнээр маарахые, хүл дээрээ арай шамайхан бодоод, шэшэрхэдэжэ байхые Цыбикдоржо оло дахин шагнаһан, хараһан юм. Нүхэр Будаев Хэжэнгын аймагай «зуутан» — хонишодой тоодо ороһоор үнинэй. «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэг тэрээнэй үбсүүе шэмэглэнэ.

...Хэжэнгын совхозой нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ Антонида Цыбикжаповна Бадмаеватай хөөрэлдэхэдэ, хонишон Будаев тухай иимэ үгэнүүдые хэлээ һэн:

— Олон үгэгүй, даруу зантай хүн. Манайдаш олон янзын зантай хонишод байха даа. Үбһэ, зеленко, комбикормын дутаа һаа гү, али юунэйшьеб хэрэгтэй болоо һаа, шууяа шурхираа татажа байгаад, эрихэ, гүйхэ хүнүүд дайралдаха. Цыбикдоржо Батоцыренович тиимэ бэшэ. Дуугүйхэн ябаад, өөрынгөө хэхэл юумэ хэжэ ябаха. Юумэнэй хэрэгтэй болоо һаа, даруханаар хэлээд орхихо.

...1975 ондо Зэдын аймагай мэдээжэ хонишод, Социалис Ажалай Геройнууд Г. Г. Цыремпилова, Г. Л. Рабдаев гэгшэд Хэжэнгын аймагта айлшалжа ерээ һэн.

Ажалша гэжэ газарта түбхинэһэн Цыбикдоржо Будаевай газаа хүнгэн хэдэн автомашина тооһо бурьюулан зогсошобо. Хурьгадтаа тэжээл үгэжэ байһан Цыбикдоржо Бальжит хоер гайхалдан, хорёоһоо гаража ерэбэ. КПСС-эй райкомой секретарь Ананда Батуевич Раднаев үндэр хара хүнтэй Цыбикдоржые танилсуулба:

— Зэдын хонишон Гасарун Рабдаев.

Цыбикдоржо залд гэч, тээлмэрдээд абаа. Буряад ороной эрхим хонишодой нэгэн — Гасарун Лубсанович тухай газетэнүүдтэ яһала уншаһан, радиогооршье шагнаһан, телевизорээршье хараһан байгаа.

Түрүүшээр зохид хөөрэлдөөн болоожо үгэбэгүй. Тиигэһээршье байтар, Гасарун Лубсанович хониной хашаа соо орожо, бүхы байра байдалыень хаража эхилбэ. Хонишодой хоорондо нүхэр ёһоной хөөрэлдөөн эхилээ һэн.

Зэдын аймагай хонишод түлигдэдэггүй байрада март һара соо хонидоо хурьгалуулна. Олон тоото хаамжа клеткэнүүд соо хурьгадаа байлгана. Хонидой хурьгалха тусхай байра бии. Харин хэжэнгынхид түлигдэдэг байра соо январь, февраль һаранудта хонидоо хурьгалуулна. Эхэ хонидые хурьгадтайнь суг байлгадаг ябадалые Гасарун Лубсанович ехэл шүүмжэлээ һэн.

Зэдын хонишодой дүйдүршэл халан абаха тухай Цыбикдоржо Бальжит хоёр яһала тоосолдоһон, арсалдаһан байха. Теэд һүүлэй һүүлдэ нигэжэ шиидээ: түлигдэдэг байра соо хонидоо хурьгалуулха, зүгөөр эхэ хонидой хурьгалха, нарай хурьгадай тусхай байрануудые түхеэрхэ.

Амжалта, илалта гансата ерэдэггүй һэмнай. Үшөө танил бэшэ Зэдын онол аргануудые Цыбикдоржо түрүүшээр һайхашаагаагүй. Тиибэшье олон тоото газетэ, журнал уншаһанай, хүнүүдтэй хөөрэлдэһэнэй һүүлээр өөһэдынгөө, Зэдын аймагай хонишодой дүй дүршэлэй эгээл һайн талануудые абаха гэжэ шиидээ. Энэ жэлэй үбэлжэлгэ энээниие эли тодоор харуулха гэжэ Цыбикдоржи һайн мэдэнэ. Зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга абажа, хүхэ ногоон дээрэ бүрин бүтэнөөр табиха гэжэ сэхэ шиидэһэнэиинь хэндэшье ойлгосотой.

Цыбикдоржо Будаев — нэтэрүү бэрхэ хүн. Нэгэл юумэ хэхэ, бүгээхэ гээ һаа, тэрэнээ хэжэ һалаха. Тиимэл һэн хойнонь совхозой хүтэлбэрилэгшэд, нүхэдынь Цыбикдоржодоо батаар найдана.

ХОНИДОЙНГОО ТЭЖЭЭЛ — үбһэ, зелёнкые Цыбикдоржо Будаевай отарынхид өөһэдөө бэлдэнэ. Механизатор хүндэ амар даа: «МТЗ» түхэлэй заахан трактор даажа абаад, үбһэ өөрээ сабшана, хуряана. Тиигэжэ энэ отарынхид нажар бүхэндэ үбһэ тэжээлээ баян бардамаар бэлдэнэ. Үнгэрһэн зун Будаевай отарынхид һайн шанартай 590 центнер үбһэ бэлдэжэ, шарганууд дээрэ һүрилөө һэн.

«Мал тэжээһэн ама тоһодохо» гэһэн арадай сэсэн үгэ эгээл Будаевтанай гэр бүлэдэ таарана бшуу. Энэ гэр бүлэ баян дэлгэр ажаһууна. «Запорожец» түхэлэй автомашина худалдажа абанхай. Отара дээрэхи гэр соонь бүхы юумэн бии: телевизор, холодильник, транзистор, магнитофон, ковёр, оёдолой, хубсаһа угаадаг машинанууд.

— Гүрэн гээшэмнай ажалша хүнэй талые ехэл харана даа. Эхир хоёр басагаднай интернат һургуулида һурана. Тэндэнь һайнаар эдеэлүүлнэ, хубсалуулна. Малшадта амар болошоо, — гэжэ Бальжит Цыренжаповна хөөрэнэ.

Будаевтан долоон ухибүүтэй. Ехэ хүбүүн Цыденбалынь Совет Армиин зэргэдэ алба хэжэ ерээд, түрэл ажахыдаа ажаллана. Цыренбалынь албанда мордонхой. Бэшэнииинь — һурагшад.

...Үбэлэй дуулим һүни. Иигээд лэ Цыбикдоржо Будаевтан унтангүй шахуу хонодог болохонь. Нарай хурьганай шэнгэхэнээр маарахань хүгжэм мэтээр зэдэлжэ, хоёр хонишод үбэлэй ута һүнинүүдтэ ябажа хонохонь.

Һүни бүри бодожо, хонидой хашаа руу орохоёо Цыбикдоржо ябахадаа, хээрэ хоноһон малагар сагаан һара тээшэ үлын үлын хараха. Малша угтай буряад хүнэй сэдьхэлэй гүнзэгыһөө уран шүлэгэй мүрнүүдые аман соогоо гүнгэнэхэ.

Һэмжэн үүлэн үзэгдөөд,
Һарын хүбөө дайрана.
Һалхин болон эшхэрээд,
Хадын модод найгана.

Үбэлэй олон лэ ута һүнинүүд — Цыбикдоржын урда. Эрэлхэг зоригтойгоор тэдэниие дабажа, хонин һүрэгөө улам олошоруулха байһандань батаар этигэнэбди.

Г. ДАШАБЫЛОВ.
Хэжэнгын аймаг.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Табан жэлэй түсэб болон 1975 ондо абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ амжалта туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй **грамотаар** шагнаха:

Антонов Михаил Кузьмичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой тракторна бригадые даагша.

Аюшеев Бато-Цыбик Мункуевичые — Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын совхозой ахалагша хонишон.

Бадмаева Маргарита Очировнае — Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Байдыш Василий Ивановичые — Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй заһабарилгын заводой слесарь.

Бобровников Дмитрий Николаевичые — Хойто-Байгалай аймагай «Северный» совхозой шахан тарсалуулгын гүүртын малшан.

Бодеев Санжи Гончиковичые — Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой отделениие эрхилэгшэ.

Васильев Иннокентий Даниловичые — Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой механизатор.

Вахрушев Геннадий Николаевичые — «Бурятсельхозмонтаж» трестын Мухар-Шэбэрэй оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын прораб.

Ворона Фекла Сергеевнае — Хяагтын аймагай «Родина» колхозой ахамад агроном.

Гармаева Дулма Гармаевнае — Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой һаалишан.

Григорьев Илья Трофимовичые — Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Гунзынов Дамба-Нима Гунзыновичые Хэжэнгын аймагай «Первомайский» совхозой мелиоратор.

Гергенова Нима Жамсаевнае — Түнхэнэй аймагай Түнхэнэй совхозой тугалшан.

Дансарунов Даша-Цырен Зондуевичые — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын уһалуурин түхеэрэлгэнүүдэй управлениин ахалагша гидротехник.

Жамбалов Бимба Ринчиновичые — Сэлэнгын аймагай Химнын совхозой звеньевой.

Зинкевич Петр Ивановичые — Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министерствын авто-ажахын жолоошон.

Ленхобоева Дари Цыденовнае — Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ совхозой һаалишан.

Литвиненко Алексей Васильевичые — Хоринин аймагай Хүрбын совхозой лугомелиоративна отрядай бригадир.

Максимов Сергей Степановичые — «Бурводстрой» трестын Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын үрэмдэгшэдэй бригадын бригадир.

Митыпова Дулмажап Митыповнае — Яруунын аймагай «Победа» колхозой һаалишан.

Наханцаков Василий Цыреторовичые — Ахын аймагай «50 лет Октября» колхозой мал адуулагша.

Немчинов Виктор Михайловичые — Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой отделениие эрхилэгшэ.

Осеева Анна Никитичнае — Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ совхозой һаалишан.

Перевалова Таисия Ивановнае — Бэшүүрэй аймагай Хёлгын совхозой гахайшан.

Пермяков Иван Васильевичые — Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой механизатор.

Петрова Анна Матвеевнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой һаалишан.

Савельева Прасковья Иннокентьевнае — Улаан-Үдын аймагай Сотниковой шубуунай фабрикын шубуушан.

Селиванова Татьяна Николаевнае — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой һаалишан.

Тимофеева Софья Платоновнае — Хяагтын аймагай «Родина» колхозой һаалишан.

Тихонова Нина Михайловнае — Хурамхаанай аймагай Һахалиин совхозой һаалишан.

Цыбенов Цыренжап Цыдынжаловичые — Баунтын аймагай Джилиндын совхозой мал адуулагша.

Цыретаров Гунсыл Эрдынеевичые — Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхозой һүнэй фермые даагша.

Шестаков Георгий Степановичые — Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор.

Шурыгин Трофим Яковлевичые — Загарайн аймагай «Дружба» совхозой луговод.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной январиин 16.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ һү худалдаха юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб 1975 оной декабриин 23-да дүүргэһэн юм. Колхозой түрүү һаалишад ехэ амжалта түйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү һаалишан, ВЛКСМ-эй гэшүүн Светлана Цыбденова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

ЗУУТАН ОЛОШОРНО

100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаха гэһэн хүдэлөөн наймадахи табан жэлһээ манай республикын малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрһэн юм. Тиигэһэнэй ашаар юһэдэхи табан жэлэй эхиндэ 13 аймагай эхэ хониной 172 бригада 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абадаг болоод байгаа. Харин 1975 ондо аяар 15 аймагһаа 252 бригада зуутанай тоодо ороо һэн. Тиихэдэ һүүлшын табан жэл соо 26 бригада эхэһээ таһалха үедэ зуун эхэ хонин бүриин зуун хурьга түлжүүлжэ шадаа. Гэхэтэй хамта, эдэ бригаданууд гансашье олон хурьга абаа бэшэ, харин ехэ нооһо хайшалаа. Жэшээнь, Борьёогой совхозой түрүү хонишон Дмитрий Яковлевич Свистуновой бригада һүүлшын табан жэл соо 4412 хурьга эхэһээнь таһалжа, совхозойгоо һүрэгтэ нэмүүлээ. Тиихэдээ 100 эхэ хониднoo дунда зэргээр 144,2 хурьган абтаһан болоно. Хонин бүриһөө 4,43 килограмм нооһо хайшалаа. Энэл ажахын ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Гасарун Лубсанович Рабдаев 3.786 хурьга түлжүүлжэ, зуун эхэ хонин бүриһөө 126,2 хурьга абаһан, хонин бүриһөө 4,65 килограмм нооһо хайшалһан байна. Тиихэдэ Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыбикжап Аюшеевна Бадмаевагай бригада зуун эхэ хонин бүриһөө 127,8 хурьга абаа. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Ольга Энхеевна Сангадиевагай бригада — 123,5, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Бутыд Гармажаповна Банзаракцаевагай бригада 113,5 хурьга абаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон Д. Я. Свистунов.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Арбан гурбан жэлэй туршада таһалгаряагүй эхэ хонидые харууһалжа байһан Ивалгын ОПХ-гай суута хонишон Егнин Цыбикович Бадмаев юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 107 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүхэнһөө 5,2 килограмм нооһо хайшалһан байна.

Мүнөө энэ нүхэрнай ажахынгаа гол баялиг болохо хони үсхэбэрилгэеэ улам ашагтай болгохын түлөө, мүн һаин үүлтэрэй хонидые бүри олошоруулхын түлөө шармайн оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. ахалагша хонишон Е. Ц. Бадмаев.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

Хүршэ Монголой һонин

«УЛЗ» НЭГЭДЭЛ

Бурьялан урдаһан Улз голой эрьедэ 1942 ондо «Улз» нэгэдэл байгуулагдаһан түүхэтэй. Сагай ошохонь түргэн даа. Мүнөө үедэ «Улз» нэгэдэл аймаг дотороо түрүү ажахынуудай нэгэн болонхой. 700-гаад үрхэгэ айлтай, 2 мянга гаран хүн зонтой энэ нэгэдэлдэ 5 бригада малшад табан хушуу мал харууһалжа байдаг. 130 мянгаад малтай энэ нэгэдэл 5 миллион түхэригэй олзо оруулдаг.

Улзын голдо шудхадаг Дөчиин голой эрьедэ Баруун. Зүүн Бэрхэ гэһэн ууланууд бии. 1918 ондо большевик партизан Л. Силинский 9 нүхэдтэеэ хамта монгол малшан Бадийнда байрлажа, нүхэдөө хүлеэжэ байһан юм. Удаань 70 хүнтэй отряд байгуулагдажа, Зүүн Бэрхэ уулада сагаанганай сэрэгтэй тэмсэл хэһэн. Энэ болоһон тулалдаанда монгол партизан Ц. Жамц, Шэтын областиин түлөөлэгшэ Р. Вампилов гэгшэд онсо шалгаржа, баран зоной хайрада хүртөө бэлэй.

Улас түрын, соёл культурын хүдэлмэриин эдэбхитэд болохо олон хүнүүд Улз голой эрьедэ түрэһэн юм. Тэдэнэй тоодо МНР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, арадай уран зурааша Г. Одон, зохёолшод Ж. Лодой, С. Дашдэндэв, мэдээжэ артистнар Д. Жаргалсайхан, Л. Дондог гэгшэд болоно.

Тиихэдэ эршэтэ ажалаараа аймаг доторoo шалгарһан олон түмэндэ гүрүү ажалай ульгэр жэшээ харуулжа ябадаг хүнүүд манайда олон. Һаалишан Эрдэнийн Хандама эрхим ажалаараа нютаг голдоо суутай болонхой. Малшад Гармын Лочин, Доржын Очир гэгшэд жэл бүхэндэ амжалта туйлажа байдаг.

Нэгэдэлэй түб мүнөө танигдахаар бэшээр хубилаанхай. Шэнэ шэнэ байшан гэрнүүд. 250 хүнэй һуурица тай шэнэ клуб болон бусад барилганууд хэгдээ. Айл бүхэн шахуу радиотой. Арадай засагай үедэ шэнэлэн хубилһан нютагай залуушуул барандаа дунда эрдэмтэй болоо. Тэдэнэй дундаһаа олон хүн зоотехник, агроном, механизаторан мэргэжэлдэ һураа.

Тэнюун һайхан байгаалитай Улз нютагай ажалшад нэгэдэлэнгээ хамтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр оролсон, түсэб даабаряа амжалтатай бэелүүлхээр оролдожо байнхай.

А. ДАШДЭНДЭВ
Дорнод аймаг.

БурАССР-эй СТАТУПРАВЛЕНИИН МЭДЭЭСЭЛ

1975 оной ноябриин 15-най байдалаар дээдэ ба тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэдэй тоо бүридхэлые Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени дансалан абаба. Энэ үедэ республикын арадай ажахыда 72,6 мянган дипломтой мэргэжэлтэ хүдэлжэ байгаа. Эдэнэй 28,5 мянганиинь гэхэ гү, али 39 процентнь дээрэ һургуулитай. 44 мянганиинь гэхэ гү, али 61 процентнь тусхай дунда һургуулитан байха юм.

46 мянганиинь гэхэ гү, али 63 процентнь эхэнэр мэргэжэлтэд болоно. Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй үедэ республикын арадай ажахыда хүдэлдэг мэргэжэлтэд 20,5 мянган хүнөөр гэхэ гү, али 29 процентээр олошорһон, эдэнэй 8,2 мянганиинь — дээдэ, 12,3 мянганиинь тусхай дунда эрдэмтэн байна.

Инженернүүд болон техникүүдэй тоо 1,6 дахин олошороо. Бүхы мэргэжэлтэдэй дунда эдэнэй эзэлдэг һуури 32-һоо 37 процент хүрэтэр ургаба.

Хүдөө ажахын 5.381 мэргэжэлтэ (агрономууд, зоотехникүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд) тоологдоно. Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй үедэ эдэнэй тоо 34,5 процентээр олошорһон байна.

Жэл бүхэндэ залуу мэргэжэлтэд республикын арадай ахажыда хүдэлхэеэ нэмэжэ ерэнэ.

1971—1975 онуудта удээрэй һургуулинуудые дүүргэһэн 27,5 мянган залуу мэргэжэлтэ республикын арадай ажахыда хүдэлжэ захалһан байна. Эдэнэй 11 мянганиинь гэхэ гү, али 39 процентнь дээдэ һургуулитай. Залуу мэргэжэлтэдэй дунда инженернүүд ба техникүүд — 42, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд — 6, экономистнууд, түсэблэгшэд, статистикууд, товароведүүд — 16, врачнууд ба медицинын хүдэлмэрилэгшэд — 12, багшанарай дээдэ һургуулинуудые дүүргэгшэд 27 процентнь болоно.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

БОНН

ПАРЛАМЕНТАРИНАРАЙ ХАРИЛСААН

ТАСС

Советскэ Союзай, Баруун Германиин парламентаринарай хоорондын түрүүшын симпозиум январиин 16-да ФРГ-гэй бундестагай байшан соо хүдэлмэреэ эхилбэ. СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ, Европын аюулгүй байдал саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ парламентаринарай дүүргэдэг үүргэ тухай асуудалые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэнэ.

СССР-эй парламентска бүлэгэй түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Шитиков түрүүтэй СССР-эй Парламентска бүлэгэй делегаци, мүн ФРГ-гэй бундестагай бүхы бүлэглэлнүүдые түлөөлдэг депутадууд хоёр үдэр соо үргэлжэлхэ симпозиумда хабаадана.

Советскэ Союзай ба Баруун Германиин парламентаринарай элидхэлнүүд симпозиум дээрэ шагнагдажа, эдэниие зүбшэн хэлсэхэ байна.

Советскэ Союзтай парламентска харилсаа холбоо тогтоохо талаар бундестагай бүлэгэй түрүүлэгшэ В. Мертес ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, хоёр ороной парламентнуудай депутадуудай уулзалганууд ашатай туһатай байна гэжэ тэмдэглээ. Совет-Баруун Германиин харилсаае хүгжөөхэ холын хараата түсэбүүдые зүбшэн хэлсэхэ шэнэ арга нээгдэбэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ЛОНДОН

ТААРАМЖАТАЙ ҺАЙН ОРШОН БАЙДАЛ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, Великобританиин Премьер-Министр Г. Вильсонэй хоорондо 1975 оной февраль һарада Москвада болоһон хөөрэлдөөнүүдэй ашаар совет-англиин харилсаан улам һайнаар хүгжэжэ байна гэжэ Великобританиин худалдаа наймаанай министр П. Шор мэдүүлээ. Ородой-Британиин худалдаа наймаанай палатын эндэ болоһон суглаан дээрэ тэрэ үгэ хэлэһэн байна.

Советскэ Союзай, Британиин хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалганууд таарамжатай һайн политическэ оршон байдал байгуулаа гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Эндэ худалдаа наймаанай экономическа, промышленна харилсаан улам үргэнөөр хүгжэжэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан, экономическа, промышленна, эрдэм, техникын удаан болзорой харилсаанай Москвада гар табигдаһан программа шухала удха шанартай байна гэжэ П. Шор мэдүүлээ.

НЬЮ ЙОРК

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭ БАТА ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАНГАХА

ТАСС

ООН-ой Аюулгүйн Совет Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые али бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлһөөр. Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые гуримшуулха замда амжалта туйлаха зорилготойгоор Палестиные сүлөөлхэ эмхиин хабаадалгатайгаар Женеводэхи эбэй конференциин хүдэлмэриие һэргээхэ тухай Совет правительствын дурадхалые дэмжэжэ байһан тухайдаа хэдэ хэдэн оронуудай түлөөлэгшэ тэмдэглээ.

ООН-ой Уставай үндэһөөр палестин арадай үндэһэн эрхэнүүдые мэдэрхэ, 1967 ондо булимтаран эзэмдэгдэһэн Араб бүхы газар нютагуудһаа Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаха, хүсөөрөө ямар нэгэ газар дайда булимтаран эзэмдэхэгүй гэхэ мэтын гол ёһонуудые бэелүүлжэ, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые эбэй ёһоор шиидхэхые бүхы тала оролдохо зэргэтэй гээд Японой правительство тоолоно гэжэ Японһоо ООН-ой дэргэдэ байдаг түлөөлэгшэ С. Сайто тэмдэглээ. Женеводэхи эбэй конференциие дары зарлаха шухала гэжэ Японой түлөөлэгшэ хэлэбэ.

1967 ондо зэрхэг түрим хэйгөөр булимтаран эзэмдэһэн Араб газар нютагуудһаа Израилиин гаралга Палестинын араб арадай үндэһэн эрхэнүүдые мэдэрхэ, Зүүн зүгтэхи байдалые үнэн зүбөөр шиидхэхэ арга олгохо байна гэжэ Иорданиин түлөөлэгшэ Абдель Хамид Шараф мэдүүлээ.

СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик үгэ хэлэхэдээ, Дүтын Зүүн зүгтэхи район сэрэгэй түгшүүрилэй, зэбсэгтэ хёмороо зүришэлдөөнэй аюулта гуламта, бүгэдэ ниитын эб найрамдалда ба арадуудай аюулгүй байдалда хоро хүргэһэн газар болоно гэжэ тэмдэглэбэ. Энээниие һайнаар шиидхэхын тула 1967 ондо булимтаран эзэмдэһэн Араб газар нютагууднаа Израилиин сэрэгүүд гаргагдаха ёһотой.

Дүтын Зүүн зүгтэхи бүхы оронуудай бэеэ дааһан ба национальна дулдыданги бэшэ байдалые хангахын түлөө иимэ ябуулга үнгэргэхые Советскэ Союз оролдоно гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлээ.

ЛИССАБОН

ПОРТУГАЛИДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Революционно Соведэй шиидхэбэриин үндэһөөр Португалиин Министрнүүдэй Совет саахарай, хартаабхын, мяханай үнэ сэн хямдаруулхые тогтообо.

Мүнөө Португалидахи политическэ тэмсэлэй гол түлэб экономическа асуудалнуудһаа үндэһэтэй байһан дээрэһээ иимэ хэмжээнүүд абтаһан байна. Эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүдэй үнэ сэнгэй урда тээнь эрид нэмээгдэхэдэ, үргэн ниитэ арад зон дураа гутаһан байгаа.

Профсоюзууд ба Компарти ажалшадай аша туһа эрид шууд хамгаална.

Орон дотор тохёолдоһон экономическа хүшэр бэрхэшээлтэй байдалые хархис хүсэнүүд һамбаашалан хэрэглэхые оролдоно.

ПЕКИН

ПЕКИНДЭ ШАНАЛАЛ ГАШУУДАЛАЙ МИТИНГ БОЛОБО

ТАСС

КНР-эй гүрэнэй Соведэй премьер Чжэу Энь-лайе хүдөөлүүлгэдэ зорюулагдаһан шаналал гашуудалай митинг эндэ үнгэргэгдөө.

ГРЭС-эй ГАЗЕТЭ

— Наашаа, наашаа, энэ шэнэ газетэеэ уншыш. Өөhэдымнай, ГРЭС-эймнай газетэ,—гээд, Гусиноозерскын ГРЭС-эй когельнэ соо ороод ябатараа, нэгэ хүдэлмэришэнэй нүгөөдэдөө хэлэхыень дуулабаб.

— Үгэл даа. Юун тухай газетэмнай бэшэдэг юм ааб. Һонин юумэн байна гү?—гээд, тэрэнь ехэ анхаралтайгаар газетэеэ уншажа эхилээ hэн.

Эдэнэрэй энэ хөөрэлдөө дуулахадаа, бишье баhа hонирхожо, ямар шэнэ газетэ тухай хэлсэбэ гээшэб гэжэ элирүүлхые оролдобоб. «Энергостроитель» гэжэ аржагар гаршагтай олон тиражтай газетэ харуулба.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгын управлениин дирекциин, партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай орган болохо энэ газетын түрүүшын номер байгша оной эхеэр гаргагдажа, хүдэлмэришэд болон алба хаагшад ехэ hонирхожо уншаhан байха юм. Тиигэншьегүй яахаб даа. Тус газетэ соонь hайшаамаар, дэмжэмээр юумэн олон.

Нэгэдэхи номеройнь түрүүшын хуудаhанда КПСС-эй Сэлэнгын райкомой, ВЛКСМ-эй райкомой, «Улаан Сэлэнгэ» газетын зүгhөө эльгээгдэhэн амаршалганууд толилогдоо.

Хоёрдохи хуудаhандань тус коллективэй ажал хэрэг, культурна болон спортивна ажабайдалай hонинууд hонирхолтойгоор бэшэгдээ.

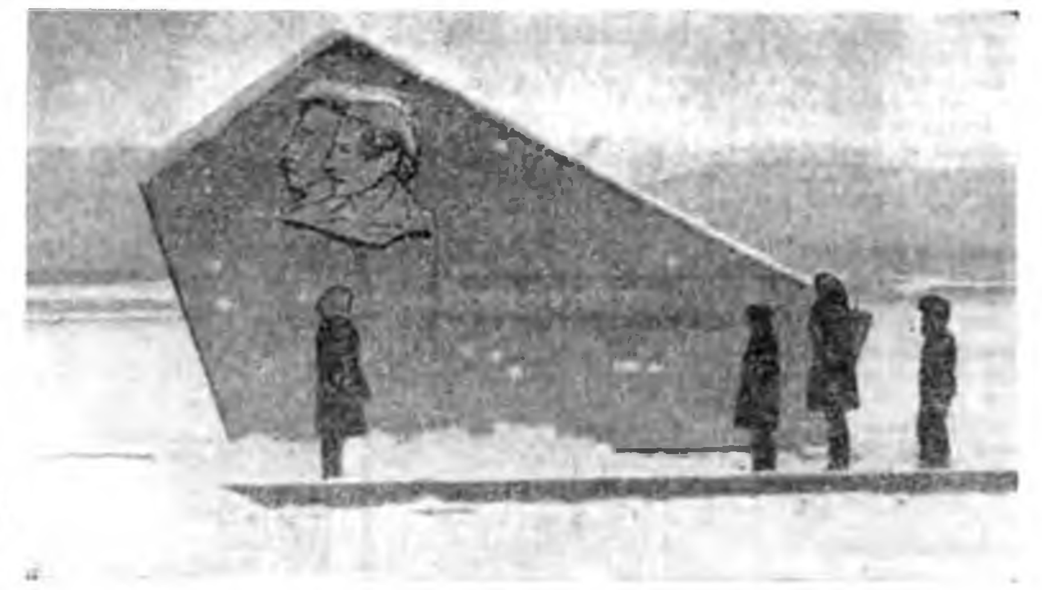
Удаадахи номернуудтань тус управлениин «Ажалай алдар солын самбар» барлагдажа, юhэдэхи табан жэлэй түрүүшүүлэй нэрэнүүд аржыса бэшээтэй байгаа hэн. Тиихэдээ эдэнэрэй зариман тухай хөөрэhэн материалнууд мүн лэ гаргагдаа.

Гадна ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, залхуурдаг, багаар хүдэлөөд, ехээр хармаангалхые оролдодог, ажалай болон ниитын журам эбдэдэг хүнүүдые шүүмжэлhэн корреспонденцинүүд уншагшадай анхарал татана.

— Зүб даа. Имээшүүл үшөөл бии гээшэ. Тэдэнице шэнэ газетэмнай эридээр шүүмжэлжэ эхилhэниинь тон зүб,—гэжэ барилгашад мэдүүлнэ.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгашадай дайшалхы туhалагша болохо «Энергостроитель» газетын мүндэлhэниинь, тус коллективэй ажабайдалда ушарhан тон баяртай, шухала удха шанартай үйлэ хэрэг болоно гэжэ тоолонобди. Тиимэhээ арбадахи табан жэлэй эхиндэ мүндэлhэн шэнэ газетые амаршалаад, саашадаа бүри hайнаар хүдэлжэ, бүхэсоюзна габшагай барилгын коллективэй ёhотой туhалагша болог гэжэ газетын хүдэлмэрилэгшэдтэ үреэхэ байнабди.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

БААТАР ХҮБҮҮДЭЙ ДУРАСХААЛДА

Декабристнуудай буhалгаанай болоhоор 150 жэлэй ойе Баргажанай аймагай ажалшад тон үргэнөөр тэмдэглээ. Ушар юуб гэхэдэ, эндэ аха дүү Вильгельм ба Михаил Карлович Кюхельбекертэн сүлэлгэдэ байhан гээшэ.

Тэрэ хоёрой намтар тухай богонихоноор дурдалтай. Михаил Карлович уhан сэрэгэй офицер байhан. Нюуса общественэй гэшүүн байгаагүй, тэрэ общество тухай мэдээгүй гээд шэнжэлэгшэд бэшэдэг байна. Тиигэбэшье нэгэдэхи Николай хаанда тангариглаха дурагүй байhандаа декабриин 14-дэ үдэр Сенадай талмай дээрэ гаралсаhан байна.

1826 оной июлиин 10-да сүүдлүүлээд, сүлэгдөө. Зургаан жэлэй туршада Шэтэ, Нэршүү гэхэ мэтэ газарнуудаар байhанаа 1832 ондо Баргажан эльгээгдэhэн байна.

Михаил Карлович hайн абари зантай, ажалша, хүндэмүүшэ хүн байгаа. Өөрынгөө гэртэ үбшэн хүнүүдые эмшэлдэг, үзэг бэшэгтэ hургадаг, ой соо талмай сэбэрлэжэ, тарилга хэдэг байhан. Игэжэ нютагай зондо hайн талаhаа нүлөө үзүүлhэниинь тэрэ сагта үндэрөөр сэгнэгдэдэг байгаа.

1859 оной сентябрьда Михаил Карлович наhа баража, эндэ хүндэтэйгөөр хүдөөлэгдэhэн байха юм.

Тэрээнэй аха Вильгельм Карлович Кюхельбекер өөрынгөө үе сагай түрүү үзэл бодолтой хүнүүдэй нэгэн байгаа. Залуудаа лицейдэ hурахадаа, поэт А. С. Пушкинтай нүхэсэдэг байhан, Хойто нюуса общественэй гэшүүн байhан. Буhалгаанда эдэбхитэйгээр хабаадаhан.

1835 оной декабрь соо Свеаборгско хэрэмhээ Сибирь тээшэ сүлэгдөөд, 1836 оной январиин 20-до Баргажан, дүүдээ ерэhэн байгаа.

1840 оной январиин 19-дэ Вильгельм Карлович Баргажанhаа Акша орохон байна. 1846 ондо Тобольск хотодо наhа бараа hэн.

Имэ хүбүүдэй баатар хэрэгые, нэрэ солыень аймагай ажалшадай нангинаар сахидаг байhаниинь гайхалгүй. Декабристнуудай буhалгаанай болоhоор 150 жэлэй ойе тэмдэглэхэ үедэ аймаг дотор олон хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдөө. Баргажанай пионернүүдэй ордон соо «Декабристнар ба Сибирь» гэhэн темээр аймагай hурагшадай конференци болоо. Аймагай культурын ордон соо научно-теоретическэ конференци үнгэргэгдөө. Эндэ «Декабристнуудай буhалгаан ба тэрэнэй түүхэтэ удха шанар» гэhэн элидхэл түүхын эрдэмэй доктор, профессор Е. Е. Тармаханов, «Декабризмын түрүү ёhо заншал» гэhэн элидхэл Эрхүүгэй арадай ажахын институдай философиин кафедрын багша В. П. Эдинг, «Буряад орондо декабристнуудай ажал ябуулга» гэhэн элидхэл партиин райкомой секретарь И. А. Ербанов, «Декабристнар Баргажанда» гэhэн элидхэл дунда hургуулиин багша Ю. Н. Словохотов гэгшэд уншаа. Һүүлдэнь конференцидэ хабаадагшад М. К. Кюхельбекерэй хүүр дээрэ ошожо, сэсэгүүдые табяа.

Аха дүү Кюхельбекертэнэй гэрэй hуурида бодхоогдоhон мемориал-хүшөөгэй нээлгын баяр ёhололдо зорюулагдаhан ажалшадай митинг үнгэргэгдөө.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Л. Б. Раднаев үгэ хэлэhэнэйгээ удаа Улаан лентэ хайшалжа, мемориал нээгээ.

Аха дүү Кюхельбекертэнэй нэрэ соло арад зоной дунда хэтын хэтэдэ мартагдахагүй.

Н. ГАЛДАНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: аха дүү Кюхельбекертэндэ табигдаhан мемориалай дэргэдэ.

Авторай фото.

„РЕПЕРТУАРАЙ ХУУДАҺАНАЙ" ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Буряадай АССР-эй культурын министерствын республиканска научно-методическа түб болон Буряадай хоровой бүлгэмэй үмэнэhөө hара бүри гарадаг «Репертуарай хуудаhанай» декабриин номер барлан хэблэгдэжэ, соёл культурын гуламтануудта эльгээгдэбэ.

Хэнэйшье мэдэhээр, 1975 оной декабрь hара соо манай Эхэ ороной олониитэ декабристнуудай буhалгаанай болоhоор 150 жэлэй ойе тэмдэглээ hэн. Энэ ойдо зорюулагдажа, А. Политовой «Декабристканууд» гэжэ сценари тус номерто толилогдобо.

Поэт Цэдэн Галсановай үгэнүүд дээрэ бэшэгдэhэн «Коммунис ажалай хүгжэм», «Эдир басаганай дуун» гэhэн Н. Дамирановай, С. Манжигеевэй шэнэ дуунууд нототойгоор эндэ үгтэнхэй.

Манай корр.

ШЭНЭ ПАСПОРТ АБАБА

СССР-эй эрхэтэндэ шэнэ паспорт үгэхэ тухай мэдээсэлнүүдые, хүндэтэ уншагшад, дуулhан байгаа ёhотойт. Хэжэнгын аймагай ажалшадта шэнэ паспортнуудые үгэлгэ эхилбэ.

Областной партийна XXIX конференциин делегадуудта эдэ документнүүд нэн түрүүн барюулагдаа. Аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б-Д. Б. Рыбдылов барилга-хабсаралгын хоёрдохи управлениин штукатур-шэрдэгшэдэй бригадые даагша Екатерина Андреевна Соболевада нэн түрүүшын шэнэ паспорт барюулаа.

Совет эрхэтэнэй нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябахаб гэжэ нүхэр Соболева паспорт абахадаа мэдүүлээ. Тэрэнэй ударидадаг бригадын бүридэлдэ 18 залуу басагад ородог юм. Эдэнэр габшагай hайнаар хүдэлдэгөөрөө коллектив соогоо мэдээжэ болонхой. Новокижингинск тосхондохи дунда hургуулиин, худалдаа наймаанай түбэй, олон байратай гэрнүүдэй барилгада эдэнэр хабаадалсажа, хэhэн ажалынь эрхим шанартай байдаг гэжэ барилгашад омогорхон хэлсэдэг. «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медаляар Екатерина Андреевна шагнагданхай. Тиимэhээ эндэ хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ байhаниинь дамжаггүй.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Хэжэнгын дунда hургуулиин багша Вера Борисовна Батуева, Худанай совхозой шофёр Мунко Даржаевич Даржаев болон бусадта шэнэ паспорт барюулагдаба.

А. ЧИМИТОВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Улаан-Үдымнай кваргал бүхэндэ хүүгэдэй сүлөө сагтаа hолжоржо наадахын тула мүльhэн талмайханууд бэлдэгдэдэг.

Жэшээлхэдэ, Октябрьска районой 18-дахи кварталда, мүльhэн талмай дээрэ шанга тулалдаан болодог юм. Хүршэ гэрнүүдтэ ажаhуугшадай үхибүүд команда бүридхэжэ наадана. Вадим Балдаев, Сергей Мархокшинов, Владимир Иванов, Иван Воронин гэгшэд мүрысөө, наада эмхидхэхэдээ тон бэрхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүльhэн дээрэхи тулалдаан.

Д. БАЛДАНОВАЙ
фотоэтюд.

СЭЛЭНГЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ШЭНЭ БИБЛИОТЕКЭ НЭЭГДЭБЭ

Сэлэнгын ПМК-гай конторын уужам hаруул таhалга соо библиотекэ нээгдэбэ. Тус библиотекэ 3.300 хэhэг номой жасатай. Энэ жэлдэ шэнэ библиотекэ үшөө 600 түхэригэй номоор хангагдахаар хараалагдана. Тэрээнhээ гадна уншагшадта хэрэгтэй ном hудар республикын түбэй библиотекын номой нөөсэhөө тусхай захилаар абтаха юм.

ҮХИБҮҮДШЬЕ. ТҮРЭЛХИДШЬЕ БАЯРТАЙ

Шэнэ жэлэй hайндэрэй урдахана Химнын совхоздо 140 hууритай үхибүүдэй ясли-сад ашаглалгада оруулагдаа. Уужам hаруул, ариг сэбэр энэ байшан хэдэн олон таhалгатай. Тэндэнь шэнэ мебель табигданхай, элдэб зүйлэй нааданшье элбэг. Үхибүүд, түрэлхидшье баяртайнууд. Ушар юуб гэхэдэ, совхозой холын отара, фермэнүүд дээрэ ажаллажа байhан hаалишад, хонишодой үхибүүд угаа зохид байдалда хүмүүжүүлэгдэхэ юм.

ШАХТЁРНУУД ҺУРАНА

Гусиноозёрк хотын горно-промышленна 1-дэхи hургуули шахтануудта, барилга дээрэ хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдые олоор hурган гаргана. Жэшээлхэдэ, 1971 онhоо 1976 он хүрэтэр энэ hургуулиие гурба мянга шахуу хүн дүүргэжэ, шахтёрой, проходчигой, крепильщигэй, хабсаргагшын, электрогагнууршанай, дарханай, штукатурщигай болон бусад мэргэжэлтэй болоо.

Тус hургуули hайнаар түхеэрэгдэhэн хамтын байранuудтай, столовотой, клубтай, улаан булангуудтай. Тэрэшэлэн уужам hаруул уншалгын залтай библиотекэ эндэ бии.

Б. РИНЧИНОВ.

ХАНИ ХАЛУУН ХАРИЛСААН

Хүдөө ажахын хүтэлэрилхын мэргэжэлтэдые бэлдэдэг техникумэй ба буряад драмын театрай коллективэй хоорондо харилсаа холбоон тогтоhоор үнинэй юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ техникумэй hурагшад, багшанар буряад драмын театрта ерэжэ, А. Вампиловай «Аха хүбүүн» гэhэн зүжэг хараа.

Зүжэгэй дүүрэhэн хойно театрай главна режиссер Ф. С. Сахиров, театрай директор Ц. А. Балбаров гэгшэд харагшадай урда үгэ хэлээ. Партиин XXV съездые угтуулан, театрай коллективэй ажал хэрэгүүд, саашанхи зорилго тухай Цырен Аюржанаевич хөөрэжэ үгөө.

Удаань техникумэй багшанар Н. В. Акулова, З. И. Саганова, hурагшад Б. Даржаев, Ю. Калинин гэгшэд театрай артистнарай шадамар бэрхээр наадаhаниие тэмдэглээ. Тиин артистнарта ажалдань амжалта хүсөөд, баригдажа байhан шэнэ театрай нээгдэхые ехэтэ хүлеэжэ байhанаа мэдүүлбэ.

М. МЕДОВАЯ.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО 2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» 1976 оной январиин 14-дэ Москвада үнгэргэгдэhэн хоёрдохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Москвада, Хабаровскда ажаhуудаг хоёр хүн зургаа-зургаан номер таажа, 5.000 түхэриг абаха болобо. Табан номер таагшад—614 түхэриг (373 карточка), дүрбэн номер тааhан хүнүүд— 25 түхэриг (13.398 карточка), гурбан номер таагшад (197.531 карточка) 3 түхэриг абаха.

«Спортлото-2»: Краснодарта ажаhуудаг хүн зургаан номер таажа, 5.000 түхэриг абаха болобо. Табан номер тааhан хүнүүд — 1.765 түхэриг (75 карточка), дүрбэн номер таагшад — 45 түхэриг (3.021 карточка), гурбан номер тааhан хүнүүд (59.006 карточка) 3 түхэриг абаха байна.

Хоёрдохи тиражай шүүбэри 1976 оной январиин 25-hаа февралиин 25 болотор түлэгдэхэ юм.

(ТАСС).

ЗЭДЫН АЙМАГТА

ШЭНЭ БАЙРАДА ОРОБО

Зэдын ой модоной ажахы Петропавловка тосхоной Горькиин үйлсөөр конторын шэнэ байра ашаглалгада оруулба. Хоёр дабхар энэ байшангай нэгэдэхи дабхарта улаан булангай уужам hаруул таhалга нээгдэнхэй. Эндэ зүжэг, концерт харуулха байхаар сценэ, хатар наада эмхидхэхээр түхеэрэгдэээ. Улаан булан гоё hайхан стенд, зурагуудаар шэмэгдэнхэй.

Тус ажахыда теплицэ баригдажа, шасарганын эшэнүүд асарагдажа hуулгагданхай. Гадна хоёр халаанда хүдэлмэрилхэ пилорамын цех, 9 машинын багтаха дулаан гараж ашаглалгада үгтөө.

АЖАҺУУДАЛАЙ ЭДЭБХИТЭД

Ехэ-Наринай эхэнэрнүүдэй совет нютагайнгаа ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Тус соведые Н. А. Кожевникова шадамар бэрхээр хүтэлбэрилнэ. Совхозой haалишан Л. С. Осокина, багша Т. И. Москвитина, Н. А. Петрова гэгшэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлдэг тула соведэй гэшүүдээр hунгагдаhан байна.

Тэдэнэр нютагайнгаа гудамжануудые ногооруулха, тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо, ариг сэбэр сахиха хэрэгтэ, нютагайнгаа зоной гэр бүлын байдалда анхарал хандуулна.

Мүн эхэнэрнүүдэй совет үхибүүдые хүмүүжүүлгын асуудалаар, хүүгэдэй саад ба яслиин хүдэлмэреэр hонирхоно. Һаяхан соведэй зүблөөн үнгэргэгдэжэ, гэр бүлэдөө хэрүүл хэдэг, журам муутай түрэлхид зүбшэгдэн хэлсэгдээ.

Шэнэ жэлэй урдахана эхэнэрнүүдэй соведэй үүсхэлээр гэр байрынгаа газаа ариг сэбэрые сахилгаар шалгалта үнгэргэгдэжэ, эрхим сэгнэлтэ абаhан гэрэй эзэдтэ мүнгэн шан барюулагдаа.

М. ГАЛСАНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда «Шэнэ илалтануудые тээшэ» — түрүү бэшэг. Буряадай АССР-эн Верховно Соведэй Президиумэй Указ. КПСС-эй обкомдо, республикын Министрнүүдэй Соведтэ, облпрофсоведтэ болон ВЛКСМ-эй обкомдо.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Түйлаhандаа түшэглэн урагшаа дабшаха» — хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөндэ зорюулагдаhан материалнууд.

Гурбадахи хуудаhанда. «Харагшадай үзэмжэдэ табигдаhан искусство»— Л. Чанковскиин, Ч. Гомбоиной статья. Хилын саана.

Дүрбэдхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hонин «Найдамтай гарта»—С. Перепановай статья.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Январиин 18-hаа 25 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.30—«Н. Грибачевой уран зохёолой хуудаhануудаар». 10.10 —«Хүгжэмэй hонин» (үнгэтэ). 10.45—«Директор» (2-дохи сери). 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—«Бүгэдэ юумэ ойлгохо дуратайб»—киножурнал (үнгэтэ)). 12.25—«Партиин түсэб—арадай хэрэг». 12.40—Забhарлалга. 12.50—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 13.50—«Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 14 20 —Уласхоорондын hонин. (үнгэтэ). 14.50—«Хүдөөгэй багша»—уран hайханай фильм. 16.30—«Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 17.30 —Фигурна hолжоролгоор Европын чемпионат Эхэнэрнүүд (үнгэтэ). 18.30—«Время». 19.00—Забhарлалга. 19.10—«Н. Грибачевой уран зохёолнуудай хуудаhануудаар». 20.00—«Хүдөөгэй час». 21.00—Шэнэ hонин. 21.15—«США-гай цирк».

ПОНЕДЕЛЬНИК, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.30 — Документальна фильмүүдэй программа. 10.15 — «Эрдэмтэдэ үгэ». Социалис Ажалай Герой академик С. В. Вонсовский үгэ хэлэхэ (үнгэтэ). 10.30 — М. Горький. «Детство». 10.55 — Неаполитанска дуунуудай концерт. 11.45 — «Зимний праздник» (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Буратинын выставкэ» (үнгэтэ). 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — «Последние игры» — документальна фильм. 13.10 — С. Рахманинов. «2-дохи симфони». 14.15 — «Эжын hургуули». 14.45 — «Почтовый роман» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери, (үнгэтэ). 15.50 — Ород арадай инструметнүүдэй оркестр наадаха (үнгэтэ). 16.20 — **«Съездhээ съезд хүрэтэр». Советскэ Молдави.** 18.20 — 18.30 — Забhарлалга.

Улаан-Удэ. 18.30 — «Манай айлшад — республикын хүдөө ажахын түрүүшүүл».

«Орбита». 19.25. «Почтовый роман» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.35 — «Зохёохы түсэбүүд» гэжэ циклhээ.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — **«Съездhээ съезд хүрэтэр». Совет Молдави.** 23.20 — 23.30 — Забhарлалга. 23.30 — «Эжын hургуули». 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Алтаир» — ахамад классайхидай телевизионно клуб.

«Орбита». 18.30 — «Время». 19.00 — Хореографическа миниатюрэнүүд (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.25—«КПСС-эй теори болон политикые гүнзэгыгөөр шудалха» — хөөрэлдөөн. 19.45 — Рояллиин дэргэдэ хөөрэлдөөн.

«Орбита». 20.35 — Хореографическа миниатюрэнүүд (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00—«Уласхоорондын шэнжэлэл».

ВТОРНИК, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 08.50—Б. Шоу. «Дом, где разбиваются сердца» — Москвагай сатирын театрай фильм-зүжэг (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — Москва хотын «ЗИЛ» ДК-гай духовой оркестрэй концерт. 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 «Хүхюу урилдаан» (үнгэтэ). 13.35 — Искусствын мастернуудай концерт. (үнгэтэ). 14.05 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». Хара металлургиин промышленностиин предприятинуудай мүрысөөн. 14.50 — РСФСР-эй арадай артистка Е. Образцовагай концерт. 15.45 — Ипподром дээрэ автомашинануудай урилдаан (үнгэтэ). СССР-эй чемпионат. 16.20—«Хүн ба хуули». 16.50 — Б. Шоу. «Дом, где разбиваются сердца» — Москвагай сатирын театрай фильм-зүжэг. 18.20 — 18.30 — Забhарлалга. 18.30 — «Время». 19.00—Фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл.

Улаан-Удэ 20.30 — «Зохёохы түсэбүүд» гэжэ циклhээ. 20.50 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». Хара металлургиин промышленностиин предприятинуудай мүрысөөн. 22.00 — С. Рахманинов. «2-дохи симфони». 23.00 — «Эрдэмтэдэ үгэ» (үнгэтэ). 23.20 — 23.30 — Забhарлалга. 23.30 — Москва хотын «ЗИЛ» ДК-гай духовой оркестрэй концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.50—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.10 — В. Корнаков. «Творческо портредүүд». 20.10 — Телевизионно hонин.

«Орбита». 20.30 — Москва хотын «ЗИЛ» ДК-гай духовой оркестрэй концер.

СРЕДА, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «1975 оной литература, искусствын ба архитектурын СССР-эй гүрэнэй шангай лауреадууд». 10.20 — Н. А. Римский-Корсаков. Фортепианын оркестртэй суг наадаха концерт. 10.35 — «Партиин түсэб — арадай хэрэг». 11.05—«В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ библиотекэ Москва хотодо». 12.00—Шэнэ hонин. 12.10 — Ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — «Отзовитесь, горнисты!». 13.35 — «Зураг бүридэнь—наран». 13.50 — Совет поэдүүдэй шүлэгүүд (үнгэтэ). 14.10 — «Мүнөө сагай эрдэм наука» (үнгэтэ). 14.40—«Почтовый роман» — уран hайханай фильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 15.50 — «1975 оной литература, искусствын, ба архитектурын СССР-эй гүрэнэй шангай лауреадууд». 16.05 — Н. А. Римский-Корсаков. «Фортепианын оркестрэй суг наадаха концерт» 16.20 — «Партиин түсэб — арадай хэрэг». 16.50 — «Человек с ружьем» — уран hайханай фильм. 18.20 — 18.30 — Забhарлалга. 18.30 — «Время».

Улаап-Удэ. 19.00 — «Зохёохы түсэбүүд» гэжэ циклhээ. 19.20 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.30 — «Почтовый роман» — уран hайханай фильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 20.40 — Концерт (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Партиин түсэб — арадай хэрэг». 21.45 — «Человек с ружьем» — уран hайханай фильм. 23.20 —23.30—Забhарлалга. 23.30 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Мүнөө сагай эрдэм наука» (үнгэтэ).

Улаан-Удэ. 19.30 — «Танай бэшэгүүдээр». 19.55 — «Хүгжэмтэ уулзалга». 20.30 — Телевизионно hонин.

ЧЕТВЕРГ, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — А. Скрябин. «Симфоническэ поэмэ». 10.10 — Документальна фильмүүдэй программа.

11 05 — А. Твардовскиин творчество. 11.35—Богони хатарнууд (үнгэтэ). 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—«Шатарай hургуули» (үнгэтэ). 12.40—12.50 — Забhарлалга. 12.50 — «Согтой хүхюун аялга хүгжэм» (үнгэтэ). 13.05 — «Эсэгэ орондоо алба хэнэб» (үнгэтэ). Научно-популярна фильм. 14.00 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 14.10 — «Олон миллион хүн зоной ленинскэ университет». 14.40 — «Уран зохёолнуудые экран дээрэ буулган табилга». «Необыкновенное лето» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 16.20 — А. Скрябин. «Симфоническа поэмэ» (үнгэтэ). 16.35—«Съездhээ съезд хүрэтэр». Совет Литва (үнгэтэ). 18 20 — 18.30 — Забhарлалга. 18.30 — «Время».

Улаан-Удэ. 19.00 — «Зохёохы түсэбүүд» — гэжэ циклhээ (буряадаар). 19.20 — Шэнэ hонин.

«Орбита». — 19.30 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 19.40 — «Олон миллион хүн зоной ленинскэ университет». 20.10 — «Холо, ойрын түүнүүд (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Съездhээ съезд хүрэтэр» Совет Литва (үнгэтэ). 23.00 —«К Симонов «Остаюсь военным писетелем» — документальна фильм. 23.20 — 23.30 — «Шатарай hургуули» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Шатарай hургуули» (үнгэтэ).

Улаан-Удэ. 19.30 — Һурагшадта зорюулагдаhан «Горн» гэжэ дамжуулга. 20.10 — «1976 оной мебель» гэhэн дамжуулга. 21.00 — Телевизионно hонин.

23, ПЯТНИЦА

«Орбита». 09.15 — «По курсу «Персея» — телевизионно документальна фильм (үнгэтэ). 09.40—«Совет хүгжэмэй шэлэгдэмэл зохёолнууд» (үнгэтэ). Р. Шедрин. 10.40 — «Залуушуулай адресууд» (үнгэтэ). 11.25 — Гадаадын эстрадын артистнуудай концерт. 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Дуун, романс, вальс». 12.40—12.50 — Забhарлалга. 12.50 — «Король и дыня» — мультфильм (үнгэтэ). 13.05 — Хоккейгээр нүхэр ёhоной уласхоорондын уулзалга. Финляндиин, СССР-эй суглуулагдамал команданууд наадаха. Хельсинкиhээ дамжуулга хэгдэхэ.

15.05 — «Совет хүгжэмэй шэлэгдэмэл зохёолнууд» (үнгэтэ). Р. Шедрин. 16.05 — «Залуушуулай адресууд» (үнгэтэ). 16.50 — «Партиин түсэб — арадай хэрэг». 17.05 — «Чарли Чаплинай хабаадалгатай фильмүүд экран дээрэ харуулагдаха». 17.45 — Гадаадын эстрадын артистнуудай концерт (үнгэтэ). 18.20—18.30 — Забhарлалга. 18.30 — «Время». 19.00 — Хоккейгээр уласхоорондын нүхэр ёhоной уулзалга. Финляндиин, СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадаха Хельсинкиhээ дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Зохёохы түсэбүүд» гэжэ циклhээ. 21.30 — «Хүдөө ажахыда эрдэм ба дүй дүршэлэй нүлөөн».

«Орбита». 22.00 — «Чарли Чаплинай хабаадалгатай фильмүүд экран дээрэ харуулагдаха». 22.45 — Гадаадын эстрадын артистнуудай концерт (үнгэтэ). 23.20—23.30 — Забhарлалга. 23.30 — «Партиин түсэб—арадай хэрэг». 23.45 — «Т. Лапорашвили дуулаха» (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — ССР Союзай Гүрэнэй академическэ хатарай концерт (үнгэтэ). Ансамблиин уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй арадай артист. Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудай лауреат И. А. Моисеевэй зохёохы ажал ябуулгын 50 жэлэй ойдо. П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ концертын зал сооhоо дамжуулга хэгдэхэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Нүхэр» гэhэн хото городой программа. 19.40 — «Буряадай уран зохёолшодой зохёолнууд». 20.20 — «Дуунтай уулзалга» (буряадаар).

«Орбита». 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Залуушуулай адресууд» (үнгэтэ).

24, СУББОТО

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.20 — «Харгын ябадалай аюулгүйе сахиха» (үнгэтэ). 09.45 — «Ан амитадай ажабайдал» (үнгэтэ). 10.55 — «Эрдэм, техникэ» — киножурнал. 11.05 — «Манай Чукоккала» — кукольна фильм-зүжэг (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаhан дамжуулга». 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — «АБВГДейка...» (үнгэтэ). 13.20 — «Элүүр энхэ байлга» — научно-популярна программа (үнгэтэ). 13.50 — Уласхоорондын темээр «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков хөөрэлдөө хэхэ. 14.35 — «Советская Россия» газетын шанда хүртэхын түлөө бүмбэгэтэй хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. СССР-эй ба Норвегиин суглуулагдамал команданууд наадаха (хоёрдохи тайм). Хабаровскhаа дамжуулга хэгдэхэ. 15.15 — «Сэнхир галхан» (үнгэтэ). 18.20—18.30 — Забhарлалга. 18.30 — «Время.» 19.00 — Доной хасагуудай дуу, хатарай гүрэнэй ансамблиин концерт (үнгэтэ). 19.40 — «Эрдэм, техникэ» — киножурнал. 19.50 — «Ан амитадай ажабайдал» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Харгын ябадалай аюулгүйе сахиха» (үнгэтэ). 21.40 — «Уран зураашад тухай хөөрөөн». В. Маяковский. 22.05 — «Русское поле» — телевизионно документальна фильм. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. В. Алексанкин оролто үгэ хэлэхэ (үнгэтэ). 23.20—23.30 — Забhарлалга. 23.30 — Хүгжэмэй шэнэ hонин. 24.00 — «Время».

25, ВОСКРЕСЕНИ

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». — 09.45 — «Таанадта, ажалай баатарнууд» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 10.15—Боксоор уласхоорондын уулзалга. СССР-эй, США-гай боксернуудай мүрысөөн (үнгэтэ). 12,00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — «Бүхы юумэ мэдэхэ дуратайб» (үнгэтэ). 13.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — Мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 14.30 — «Восхождение» — гэжэ телевизионно документальна фильмын премьерэ. 15.00 — «Советская Россия» газетын шанда хүртэхын түлөө бүмбэгэтэй хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Швециин, Финляндиин суглуулагдамал команданууд наадаха (хоёрдохи тайм). Хабаровскhаа дамжуулга хэгдэхэ. 15.40 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 16.40 — Уласхоорондын hонин. 17.10 — «Мустанг-иноходец» — телевизионно уран hайханай фильм. 18.20 — 18.30 — Забhарлалга. 18.30 — «Время». 19.00 — «Совет хүгжэмэй шэлэгдэмэл зохёолнууд. Р. Шедрин» 20.00 — «Хүдөөгэй час». 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 —«Большая семья» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 23.20 —23.30—Забhарлалга. 23.30 — «Таанадта, ажалай баатарнууд» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-51-54, приёмная — 2 54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв секретаря 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-32, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта 2-69-58, культуры и школ— 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05-, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01551. Заказ № 01598